

«ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ԻՋԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ

ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՒՐՍԻ
ՈՒՍԱՆՈՂԻ ՈՂԵՑՈՒՅՑ

Մեթոդական սույն ուղեցույցի նպատակն է առաջին կուրսեցիներին ծանոթացնել Երևանի պետական համալսարանի Իջևանի մասնաճյուղի պատմությանը, կառուցվածքին, ուսումնառության կանոններին, ուսանողների իրավունքներին և պարտականություններին, գիտամանկավարժական գործընթացի կազմակերպմանը և ներբուհական կառույցներին և նրանց գործունեությանը:

Ուղեցույցում ներկայացված են դասախոսությունների, գործնական և սեմինար պարապմունքների մեթոդական կողմերը, քննություններին և ստուգարքներին պատրաստվելու յուրահատկությունները, ինքնուրույն, հետազոտական և ավարտական աշխատանքների կազմակերպման առանձնահատկությունները:

Հիմնականում ուղղված լինելով ԵՊՀ-ի Իջևանի մասնաճյուղի բակալավրիատի առաջին կուրսի ուսանողներին՝ մեթոդական սույն ուղեցույցը նախատեսված է նաև բոլոր համալսարանականների համար:

ԵՊՀ ԻԶԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ ՏՆՕՐԵՆԻ ՈՂՋՈՒՅՆԻ ԽՈՍՔ

Միրելի՛ ուսանողներ,

Տավուշ աշխարհի սահմանամերձ գոտում հիմնադրված մեր կրթօջախն արդեն ավելի քան 30 տարի կյանքի լայնահուն ճամփաներ է բացում մարզի երիտասարդության համար, ովքեր համալսարան են գալիս դպրոցական տարիներին ձևավորված նախասիրություններով՝ դառնալով տնտեսագետ ու բնագետ, պատմաբան ու բանասեր, հոգեբան ու արվեստագետ...

Տարածաշրջանային բուհերի շարքում իր գիտակրթական մակարդակով և ազգապահպան նշանակությամբ ԵՊՀ-ի Իջևանի մասնաճյուղը առաջատար դիրք է զբաղում: Մասնաճյուղում ստեղծված են բոլոր պայմանները (ժամանակակից տեխնիկայով կահավորված լսարաններ, արվեստանոցներ, հարուստ գրադարան, մարզասրահ)՝ գիտության լույսով իմաստավորելու ուսանողական տարիները, հետաքրքիր ու բովանդակալից դարձնելու համալսարանական առօրյան:

Կրթօջախի պրոֆեսորադասախոսական կազմը գիտության ժամանակակից նվաճումներով առաջնորդվող հզոր մի ներուժ է՝ հրավիրված ԵՊՀ-ից, հանրապետության առաջնակարգ այլ բուհերից և համալրված տեղացի որակյալ մասնագետներով, որոնց գործունեությունը նպատակաուղղված է ուսանողներին մրցունակ դարձնելու մարզի և հանրապետության աշխատաշուկաներում:

Վստահ եմ, որ ձեր ուսանողական տարիները կլինեն անմոռաց հուշերով լի, և դուք, որդեգրած ավանդված ռազմահայրենասիրական ոգին, կառչած մեր բիբլիական հող ու ջրին, ձեր ստացած հարուստ ու բազմակողմանի գիտելիքներով կդառնաք բանիմաց մասնագետներ ու բարձր կպահեք մեր համալսարանի անունն ու օրեցօր բարձրացող հեղինակությունը...

**ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղի տնօրենի պաշտոնակատար,
ֆիզ. մաթ. գիտ. թեկն., դոցենտ Անուշավան Մակարյան**

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Եղչ հռեզվանի ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ	5
ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ԱԿՆԱՐԿ.....	5

ՄԱՍ I

Եղչ հռեզվանի ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ	7
Եղչ հռեզվանի ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏՆԵՐՆ ՈՒ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	7
Եղչ հռեզվանի ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ	15
ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՅՑՆԵՐ	17
ԿՈՒՐՄԻ ԱՎԱԳԻ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	18
Եղչ հռեզվանի ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԹՈՇԱԿՆԵՐԻ ՑԱՆԿ	19

ՄԱՍ II

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ	21
ԲՈՒՀ-ՈՒՄ ՍՈՎՈՐԵԼՈՒ ԱՌԱՆՋՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	21
ԼՍԱՐԱՆԱՅԻՆ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ.....	21
ԻՆՔՆՈՒՐՈՒՅՆ, ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԵՎ ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ	24
ՊՐԱԿՏԻԿԱ	26
ՔՆՆԱՇՐՁԱՆԻ ՆԱԽՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ	26
ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.....	28

ՄԱՍ III

ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ	34
ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ ԲՈԼՈՆԻԱՅԻ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԻՆ	34
ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԳԱՂԱՓԱՐՆԵՐԸ	35
ՈՒՍԱՆՈՂԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԲԵՌՆՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱԾԱՎԱԼԸ.....	35
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ	36
ՈՒՍԱՆՈՂԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ	42
ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱՀԱՆՁՆՈՒՄԸ ԵՎ ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ԿՐԿՆՈՒՄԸ.....	43
ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՂԵԿԱՎԱՐ	45

ՄԱՍ IV

Եղչ հռեզվանի ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԵՐ	47
Եղչ հռեզվանի ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ ՆԵՐՔԻՆ ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ	47
ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ԴԱՍԸՆԹԱՅՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԴՐԱՆՑՈՒՄ ԸՆԴԳՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԳՐԱՆՑՄԱՆ ԿԱՐԳ	52
Եղչ հռեզվանի ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ՆՊԱՍՏՆԵՐԻ, ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ՆԵՐԲՈՒՀԱԿԱՆ ԿՐԹԱԹՈՇԱԿՆԵՐԻ ՀԱՏԿԱՑՄԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ	53
Եղչ հռեզվանի ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ՔՆՆԱՐԿՄԱՆ ԿԱՐԳ	64

ԵՊՀ ԻԶԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ

Երևանի պետական համալսարանի Իջևանի մասնաճյուղն ազգային և տարածաշրջանային դերակատարությամբ կրթական և գիտամշակութային հաստատություն է, որի հիմնական առաքելությունը գիտելիքի ստեղծումը, փոխանցումը և տարածումն է կրթության զարգացման պետական ռազմավարության շրջանակներում:

Մասնաճյուղն ազգային աշխատաշուկայի պահանջներին համապատասխան գիտելիքներով ու անհրաժեշտ կարողություններով օժտված մասնագետներ է պատրաստում բակալավրի և մագիստրոսի որակավորումներով՝ մասնագիտական կրթական ծրագրերով իրականացվող բարձրորակ կրթության, շահակիցների պահանջմունքների բավարարման, ուսանողակենտրոն միջավայրի ապահովման շնորհիվ:

Մասնաճյուղն իր գիտական հետազոտություններով, նորարարական ուսուցմամբ, ժողովրդական հին ու նոր արհեստները արվեստին մոտեցնելու և կիրառելի դարձնելու հետևողականությամբ նպաստում է հայագիտության, հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և բնական գիտությունների, մշակույթի զարգացմանն ու նորովի մատուցմանը տարածաշրջանում:

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ԱԿՆԱՐԿ

Հայաստանի Հանրապետության հյուսիսարևելյան տարածաշրջանում կրթական և մշակութային խնդիրների լուծման գործում մեծ տեղ ու դեր ունի Երևանի պետական համալսարանի միակ՝ Իջևանի մասնաճյուղը: ԵՊՀ-ի ուսումնական ծրագրերով, հիմնականում մայր ԲՈՒՀ-ից և ՀՀ-ի առաջատար բուհերից գործուղված պրոֆեսորադասախոսական անձնակազմի ուժերով և Բոլոնիայի գործընթացով ուսումնառություն իրականացնող մասնաճյուղը պատասխանատվության բարձր զգացումով և պատշաճ մակարդակով է իրականացնում իր կրթական-դաստիարակչական առաքելությունը, մարզի բնակչության համար այնքան երազած, կարևոր ու այնքան անհրաժեշտ կրթօջախի հիմնախնդիրները:

ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղը հիմնադրվել է 1994թ.՝ Իջևանի տարածաշրջանային քոլեջի բազայի վրա: Կրթօջախում կատարվում են կառուցվածքային նոր փոփոխություններ, հաստատությունն ավարտում են եռամյա կրթությամբ առաջին շրջանավարտները:

1995թ. ամռանը մասնաճյուղը տալիս է բակալավրական կրթությամբ իր առաջին շրջանավարտները՝ թվով 59 մասնագետ: 1991-1996թթ. մասնաճյուղի տնօրեն է հաստատվում ֆիզիկամաթեմատիկական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր **Համլետ Սուրենի Կարայանը**: 1996թ. ապրիլից մինչև 2000թ. հոկտեմբեր ամիսը ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղը ղեկավարել է տնտեսագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր **Շավարշ Մարգարյանը**: 2000-2018թթ. ԵՊՀ Իջևանի

մասնաճյուղը ղեկավարել է պատմական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ **Մամվել Արշավիրի Առաքելյանը**, 2018-2019 թվականերին՝ ֆիզիկամաթեմատիկական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ **Արտակ Վոլոդյայի Ցուցույանը**:

2019թ. մասնաճյուղի տնօրենն է ֆիզ. մաթ. գիտ. թեկն., դոցենտ **Անուշավան Հայկարամի Մակարյանը**:

Վերջին տարիները ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղի համար նշանավորվել են որպես կրթական բարեփոխումների շրջան: Շարունակվում են հետևողական աշխատանքները ուսումնագիտական գործընթացի կայունացման և զարգացման ուղղությամբ: Կատարելագործվում են ուսումնական ծրագրերն ու պլանները՝ որպես ուսուցման նորացման կարևոր պայման և երաշխիք:

Մասնաճյուղի գործունեության հիմնական խնդիրը համալսարանական կրթության բովանդակության և ուսման բարձր որակի ապահովումն է:

Տնտեսական հարաբերություններին համապատասխան վերանայվել են մասնագիտությունների ցանկը: Շրջանավարտները այժմ հնարավորություն են ստանում մասնաճյուղում ուսումը շարունակելու «Դպրոցական մանկավարժություն և մեթոդիկա» կրթական ծրագրի մագիստրատուրայում՝ ստանալով մանկավարժի որակավորում և «Գործարար վարչարարություն (կառավարում)» կրթական ծրագրի մագիստրատուրայում՝ ստանալով կառավարման մագիստրոսի որակավորում:

Կիրառական արվեստի ֆակուլտետի լավագույն շրջանավարտները հաջողությամբ իրականացնում են ազգային մշակութային ավանդույթների, արժեքների պահպանման, զարգացման և հետագա սերունդներին փոխանցման մեծ առաքելությունը:

Հիմք ընդունելով ԵՊՀ-ում գործող կանոնակարգերը՝ մասնաճյուղում մշակվել և գիտական խորհրդի կողմից հաստատվել են նորացված ուսումնական կանոնակարգերը, ներքին կարգապահական կանոնները:

Մասնաճյուղը պատրաստում է ԵՊՀ ծրագրերին համապատասխան բակալավրական կրթության մասնագետներ: Մասնաճյուղում աշխատող առաջատար պրոֆեսորադասախոսական անձնակազմի գերակշիռ մասը ԵՊՀ-ից է: Գիտահետազոտական աշխատանքները հիմնականում ընթանում են հայագիտության, ինֆորմատիկայի և կիրառական մաթեմատիկայի, փոքր բիզնեսի զարգացման, լեզվի ու գրականության, ինչպես նաև պատմության, մանկավարժության և հոգեբանության հարցերի ուսումնասիրության ուղղությամբ: Մասնաճյուղը համագործակցում է բազմաթիվ բուհերի հետ:

ՄԱՍ I

ԵՊՀ ԻԶԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

ԵՊՀ ԻԶԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏՆԵՐՆ ՈՒ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղն ունի 4 ֆակուլտետ:

Հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետ

Հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետը գործում է ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղի բացման օրվանից: Տարբեր տարիների ֆակուլտետի ղեկաններ են եղել Արտաշես Պապոյանը (բ.գ.դ., պրոֆեսոր), Ռուբեն Աղուզումցյանը (հ.գ.թ., դոցենտ), Սամվել Առաքելյանը (պ.գ.թ., դոցենտ), Ռաֆիկ Նահապետյանը (պ.գ.դ., դոցենտ), Վարդան Ալեքսանյանը (պ.գ.թ., դոցենտ), Աշոտ Ներսիսյանը (պ.գ.դ., պրոֆեսոր), Վաչագան Ավագյանը (բ.գ.թ., դոցենտ):

Ֆակուլտետում կրթությունը կազմակերպվում է առկա ուսուցմամբ «Պատմություն», «Հայոց լեզու և գրականություն», «Հնգերանություն», «Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա», «Ֆրանսերեն լեզու և գրականություն», «Անգլերեն լեզու և գրականություն», «Ռուսաց լեզու և գրականություն» կրթական ծրագրերով և հեռակա ուսուցմամբ՝ «Պատմություն», «Հայոց լեզու և գրականություն», «Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա», «Հնգերանություն» կրթական ծրագրերով: Հեռակա ուսուցմամբ կազմակերպվում է նաև մագիստրոսական «Դպրոցական մանկավարժություն և մեթոդիկա» կրթական ծրագիրը:

Ֆակուլտետում գործում են «Երիտասարդ պատմաբանների», «Երիտասարդ բանասերների», «Երիտասարդ հոգեբանների» ուսանողական մասնագիտական ակումբներ:

Ֆակուլտետի ղեկանի ժամանակավոր պաշտոնակատարն է բ. գ. թ., դոցենտ ***Կարինե Պողոսի Պողոսյանը:***

Հեռ.՝ /0263/4-00-51, 093- 88-42-54

Էլ. փոստ՝ humanitar_ib@ysu.am, karine.pogosyan.76@mail.ru

Հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետում այժմ գործում է 4 ամբիոն:

Հայոց պատմության և հասարակագիտության ամբիոնը ձևավորվել է 1993 թ.-ին: Ամբիոնում ուսուցումը կազմակերպվում է «Պատմություն» մասնագիտության ուսանողների համար: Այն սպասարկում է նաև մասնաճյուղի մյուս մասնագիտություններին: Ամբիոնի կողմից հրատարակված են մի շարք ձեռնարկներ և մենագրություններ:

Ամբիոնում գիտական հետազոտություններ են կատարվում հայ ժողովրդի հին, միջին, նոր և նորագույն պատմության, ազգագրության բնագավառներում:

Ամբիոնի վարիչի պարտականությունները կատարում է կրթական ծրագրի ղեկավար պ.

գ. թ., դոցենտ **Նաթելլա Մերոժի Գրիգորյանը**:

Հայոց լեզվի և գրականության ամբիոնը ձևավորվել է կրթօջախի հիմնադրման օրվանից:

Ամբիոնը կազմակերպում է ուսուցում 30 մասնագիտական դասընթացի գծով, իսկ «Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ» դասընթացը դասավանդվում է բոլոր ֆակուլտետներում:

Ամբիոնում գիտահետազոտական աշխատանքներ են տարվում հայոց լեզվի և հայ գրականության պատմությանը վերաբերող տարբեր հարցերի ու խնդիրների վերաբերյալ:

Մեծ է հայոց լեզվի և գրականության ամբիոնի դերը Տավուշի մարզի ռազմավարության, սահմանամերձ տարածաշրջանում ազգային, գրական-գեղարվեստական մտածողության և հայեցի կրթության կազմակերպման, որակյալ բանասերների, ինչպես նաև մանկավարժական հմուտ կադրերի պատրաստման հայրենանվեր գործում:

Ամբիոնի վարիչի պաշտոնակատարն է բ. գ. թ., դոցենտ **Վաչագան Վարազդատի Ավագյանը**:

Մանկավարժության և հոգեբանության ամբիոնը հիմնադրվել է 1992թ-ին: Ամբիոնում ուսուցումը կազմակերպվում է «Հոգեբանություն» և «Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա» բակալավրիատի կրթական ծրագրերով և «Դպրոցական մանկավարժություն և մեթոդիկա» մագիստրոսական ծրագրով: Ամբիոնը սպասարկում է մասնաճյուղի բոլոր մասնագիտություններին:

Ուսումնակրթական գործընթացը կազմակերպվում է մանկավարժության և հոգեբանության գիտությունների ժամանակակից ուսումնական բակալավրի ծրագրերի շրջանակներում, որոնց միջոցով լուծվում են կրթության և հասարակության մեջ առկա հոգեբանամանկավարժական հիմնախնդիրները:

2011թ. ամբիոնում ստեղծվել է կիրառական հոգեբանության լաբորատորիա՝ «Հոգեբանություն» մասնագիտության ուղղությամբ գործնական ծրագրեր մշակելու և պրակտիկայում իրականացնելու, գործնական ուսուցման թրեյնինգային խմբեր ստեղծելու, մարզի բնակչության շրջանում հոգեբանական խորհրդատվություն կազմակերպելու նպատակով, իսկ 2016-ին՝ Գործնական հոգեբանության ակումբ: Ակումբի ստեղծման նպատակն է զարգացնել ուսանողների կառուցողական շփման ունակությունները՝ կյանքի զանազան իրավիճակներ քննարկելու, անհատական խորհրդատվություններ տալու, հոգեբանական վարժություններ, թրեյնինգներ, կլոր սեղաններ, հոգեբանական թեմաներով ազատ բանավեճեր կազմակերպելու միջոցով:

Ամբիոնի վարիչի պաշտոնակատարն է մ.գ.թ., ասիստենտ **Լիանա Միխայիլի**

Հարությունյանը:

Օտար լեզուների ամբիոնը վերամիավորվել է անգլերեն և ֆրանսերեն լեզուների ամբիոնների, ինչպես նաև ռուսաց լեզվի սեկցիայի հիմքի վրա: Ամբիոնը, հավատարիմ մնալով իր ավանդույթներին, շարունակում է իրականացնել բազմաբնույթ գիտական և ուսումնամեթոդական աշխատանքներ: Այժմ այն ապահովում է ինչպես անգլերենի, ֆրանսերենի և ռուսերենի գործնական ուսուցումը, այնպես էլ տեսական դասընթացների դասավանդումը անգլիական, ֆրանսիական և ռուս բանասիրության տարբեր ոլորտներում: Կրթական ծրագրերը նպատակաուղղված են օտար լեզուների խորացված ուսուցմանը: Տեսական և գործնական դասընթացները հնարավորություն են տալիս ուսանողներին հետագայում հաջողությամբ շարունակելու իրենց ուսումնառությունը տարբեր բուհերի մագիստրատուրաներում: Ամբիոնի գիտական աշխատանքները զարգանում են ժամանակակից լեզվաբանական տարբեր գիտակարգերի ուղղություններով: Ամբիոնի դասախոսները հրատարակում են դասագրքեր, ուսումնամեթոդական ձեռնարկներ, մենագրություններ, գիտական հոդվածներ, որոնք նվիրված են արդի լեզվաբանության բազմազան խնդիրներին: Ամբիոնի պրոֆեսորադասախոսական կազմն ակտիվորեն մասնակցում է հանրապետական և միջազգային գիտաժողովների: Ամբիոնի և Peace Corps կազմակերպության համագործակցության արդյունքում ստեղծվել է English Resource Centre կենտրոնը, ՌԴ դեսպանատան հետ համագործակցության արդյունքում՝ Գիտության և մշակույթի ռուսական կենտրոնը, իսկ «Amitié et échanges franco-arméniens» կազմակերպության հետ համագործակցության արդյունքում՝ Ֆրանսերենի ուսուցման կաբինետը:

Օտար լեզուների ամբիոնի վարիչի պաշտոնակատարն է բ.գ.թ., դոցենտ **Քրիստինե Մուրադի Հարությունյանը:**

Բնական գիտությունների ֆակուլտետ

Բնական գիտությունների ֆակուլտետը 1991թ. Իջևանում բացված տարածաշրջանային քոլեջի երեք ֆակուլտետներից մեկն էր, որի առաջին ղեկանն եղել է ֆիզմաթ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր Վալերի Տեր-Անտոնյանը: 2004 թ.-ից շուրջ 10 տարի ֆակուլտետի ղեկանը ֆիզմաթ. գիտ. թեկնածու Արտակ Վոլոդյայի Ցուցուլյանն էր:

1994թ. կառավարության որոշմամբ Իջևանի տարածաշրջանային քոլեջի բազայի վրա ստեղծվում է ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղը: Բնական գիտությունների ֆակուլտետում ընդունելությունը կատարվում էր «Մաթեմատիկա» և «Ֆիզիկա» մասնագիտությունների գծով: Ֆակուլտետը ղեկավարում էր ֆիզմաթ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր Ռուլանդ Ավագյանը:

Հաշվի առնելով անտառաշատ մարզի բնական առանձնահատկությունները՝ 2000թ. ֆակուլտետի կազմում ավելանում է «Անտառային և անտառապուրակային տնտեսություն» մասնագիտությունը, որի նպատակն էր մարզի անտառտնտեսությունները համալրել բարձրակարգ մասնագետներով: Նույն թվականին «Մաթեմատիկա» և «Ֆիզիկա» մասնագիտությունների փոխարեն ընդունելություն է կատարվում «Կիրառական մաթեմատիկա և ֆիզիկա» մասնագիտությամբ՝ հնգամյա կրթությամբ:

Հաշվի առնելով ԿԳՆ պահանջները՝ 2007թ. կատարվում է մասնագիտությունների փոփոխություն. «Մաթեմատիկա, ինֆորմատիկա և ֆիզիկա» մասնագիտությունը, որը գործում էր 2001թ-ից, փոխարինվում է «Կիրառական մաթեմատիկա և ֆիզիկա» մասնագիտությամբ, իսկ «Անտառային և անտառապուրակային տնտեսություն» մասնագիտությունը՝ «Բնապահպանություն և բնօգտագործում» մասնագիտությամբ:

Այժմ ֆակուլտետում ուսուցումը կազմակերպվում է «Ինֆորմատիկա և կիրառական մաթեմատիկա» կրթական ծրագրով:

Ֆակուլտետի կառուցվածքում գործում են համակարգչային լաբորատորիաներ՝ հազեցած ժամանակակից լաբորատոր բազայով:

Ֆակուլտետի դեկանի ժամանակավոր պաշտոնակատարն է ֆ.մ. գ. թ., դոցենտ **Մանվել Աշոտի Զաքարյանը:**

Հեռ.՝ (+37494) 34-01-13

էլ. փոստ՝ natural_ib@ysu.am, mzakar@mail.ru

Ֆակուլտետն այժմ ունի երկու ամբիոն.

Ծրագրավորման և ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ամբիոնը ձևավորվել է 2014թ.-ին՝ Բարձրագույն մաթեմատիկայի և ինֆորմատիկայի ամբիոնի բազայի վրա:

Ամբիոնում ուսուցումը կազմակերպվում է «Ինֆորմատիկա և կիրառական մաթեմատիկա» կրթական ծրագրի ուսանողների համար: Այն սպասարկում է նաև մասնաճյուղի մյուս մասնագիտություններին:

Ամբիոնում գիտահետազոտական աշխատանքներ են տարվում «Գրաֆների կողային ներկումներ» և «Ծրագրավորման լեզուներ, ալգորիթմներ և տվյալների կառուցվածքներ» ուղղություններով:

Ամբիոնի վարիչի պաշտոնակատարն է տեխ. գ. թ., դոցենտ **Աննա Մեդրակի Հովակիմյանը:**

Ընդհանուր մաթեմատիկայի և բնագիտության ամբիոնը ձևավորվել է 2014թ.-ին՝ Բարձրագույն մաթեմատիկայի և ինֆորմատիկայի, Ընդհանուր ֆիզիկայի և Անտառագիտության ամբիոնների բազայի վրա: Այն սպասարկում է մասնաճյուղի բոլոր ֆակուլտետներին:

Ամբիոնում գիտահետազոտական աշխատանքներ են տարվում «Կոմպլեքս և ֆունկցիոնալ անալիզ. Մակերեսով ինտեգրելի ֆունկցիաների դասերի վրա գործող գծային անընդհատ օպերատորներ» ուղղություններով:

Ամբիոնի վարիչի պաշտոնակատարն է ք. գ. թ., դոցենտ **Գևորգ Սարգսի Միմոնյանը**:

Տնտեսագիտության ֆակուլտետ

Տնտեսագիտության ֆակուլտետը գործում է մասնաճյուղի հիմնադրման օրից: Տարբեր տարիների ֆակուլտետը ղեկավարել են Ալբերտ Օրոյանը (ֆ.մ.գ.թ., դոցենտ), Մարտիրոս Պետրոսյանը (տ.գ.դ., պրոֆեսոր), Սամվել Առաքելյանը (պ.գ.թ., դոցենտ), Նելլի Խուդավերդյանը (տեխ.գ.թ., դոցենտ):

Մինչև 2001 թվականը ֆակուլտետում ուսուցումը կազմակերպվում էր «Ընդհանուր տնտեսագիտություն» մասնագիտությամբ: 2001թ.-ից բացվում է երկրորդ՝ «Սոցիալ-մշակութային ծառայություն և զբոսաշրջություն» մասնագիտությունը, որը 2007 թ. վերանվանվում է «Սերվիս», իսկ 2015 թվականից՝ «Զբոսաշրջություն»: Այժմ ֆակուլտետում առկա և հեռակա ուսուցմամբ կրթությունը կազմակերպվում է «Ֆինանսներ (ըստ ոլորտի)» և «Զբոսաշրջություն» կրթական ծրագրերով:

Ֆակուլտետի ղեկանի ժամանակավոր պաշտոնակատարն է ֆ.մ. գ. թ., դոցենտ **Ալեքսան Ծամիլի Սարգսյանը**:

Հեռ.՝ /263/4-00-51, 093-20-65-05

Էլ. փոստ՝ eco_ib@ysu.am, sci_ib@ysu.am

Ֆակուլտետն այժմ ունի երկու ամբիոն.

Ընդհանուր տնտեսագիտության ամբիոնը ձևավորվել է մասնաճյուղի հիմնադրման օրից տնտեսագիտական ֆակուլտետում գործող 3 ամբիոնների՝ Տնտեսագիտության տեսություն և արտադրողական ուժերի տեղաբաշխում, Մակրոէկոնոմիկա և միկրոէկոնոմիկա, Ֆինանսներ և հաշվապահական հաշվառում ամբիոնների հիման վրա:

Ընդհանուր տնտեսագիտության ամբիոնն ուսուցումը կազմակերպում է «Ֆինանսներ (ըստ ոլորտի)» կրթական ծրագրով և «Գործարար վարչարարություն (կառավարում)» մագիստրոսական ծրագրով: Այն նաև սպասարկում է մասնաճյուղի մյուս մասնագիտություններին:

Ամբիոնի վարիչի պաշտոնակատարն է տ.գ.թ., դոցենտ **Գարիկ Աշոտի Միրոյանը**:

Տուրիզմի կառավարման և մշակութաբանության ամբիոնը ուսուցումը կազմակերպում է

«Զբոսաշրջություն» կրթական ծրագրի համար, այն նաև սպասարկում է մասնաճյուղի մյուս մասնագիտություններին:

Ամբիոնի վարիչի պաշտոնակատարն է աշխ. գ. թ., պրոֆեսոր **Գուրգեն Ժորժիկի Հովհաննիսյանը:**

Կիրառական արվեստի ֆակուլտետ

Իջևանի տարածաշրջանային քոլեջի հիմնադրման պահից՝ 1991թ. մինչև 1994թ., «Դեկորատիվ-կիրառական արվեստ» մասնագիտությունը գործել է հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետի կազմում:

1994թ. «Դեկորատիվ-կիրառական արվեստ» մասնագիտության հիման վրա ձևավորվում է կիրառական արվեստի ֆակուլտետը, որի ղեկան է նշանակվել Պողոս Մկրտիչի Կարապետյանը: 1996–2006թթ. ֆակուլտետի ղեկանը եղել է ՀՀ նկարիչների անդամ, գեղանկարիչ Սպարտակ Հայկի Սարգսյանը: 2006թ.-ից մինչև 2014թ. ֆակուլտետը ղեկավարել է տեխ. գիտ. թեկնածու Կամո Բենիկի Այվազյանը:

Մինչև 2007թ. ֆակուլտետն ունեցել է երկու մասնագիտություն՝ «Կիրառական զարդարվեստ և ժողովրդական արհեստներ» և «Դիզայն»: 2014թ-ից սկսած ֆակուլտետում ուսուցումը կազմակերպվում է «Կիրառական արվեստ» և «Դիզայն» կրթական ծրագրերով:

Ֆակուլտետի ղեկանի ժամանակավոր պաշտոնակատարն է բ. գ. թ., դոցենտ **Վահան Արշակի Աղաբաբյանը:**

Հեռ` 096-98-76-54, 096-55-75-56
Էլ. փոստ` vahan.aghababyan@ysu.am

Ֆակուլտետն այժմ ունի երկու ամբիոն.

Գծանկարի, գունանկարի և քանդակի ամբիոնը ձևավորվել է կրթօջախի հիմնադրման օրվանից:

Ամբիոնը սպասարկում է «Կիրառական արվեստ» և «Դիզայն» մասնագիտությունների ուսումնական գործընթացը:

Ամբիոնի աշխատակիցները կազմակերպել են անհատական, թեմատիկ, մասնակցել և շարունակում են մասնակցել խմբային և այլ տարաբնույթ ցուցահանդեսների:

Ամբիոնի վարիչն է ՀՀ նկ. միության անդամ, դոցենտ **Համլետ Միհրդատի Ասատրյանը:**

Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի և դիզայնի ամբիոնը ձևավորվել է 1992 թ.-ին:

Ամբիոնում ուսուցումը կազմակերպվում է «Կիրառական արվեստ» և «Դիզայն» մասնագիտությանների ուսանողների համար:

Ամբիոնի աշխատակիցները կազմակերպել, մասնակցել և շարունակում են մասնակցել անհատական, թեմատիկ, խմբային և այլ տարաբնույթ ցուցահանդեսների:

Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի և դիզայնի ամբիոնն իր գործունեությամբ խթանում է ժողովրդական հին և նոր արհեստների պահպանումը, զարգացումը և տարածումը: Վերջին տարիներին մեծ աշխատանքներ են տարվում ինտերիերի և էքստերիերի, հագուստի նախագծման և մոդելավորման ուղղություններով:

Հանրապետության տարբեր քաղաքներում, Իջևանի քաղաքային պատկերասրահում և մասնաճյուղում հաճախ են կազմակերպվում ուսանողների և դասախոսների թեմատիկ լայն ընդգրկում ունեցող ստեղծագործությունների ցուցահանդեսներ, ուսանողական գիտական ընթերցումներ:

Համամասնաճյուղային ամբիոն

Մասնաճյուղն ունի արտակարգ իրավիճակների, մարմնակրթության և սպորտի համամասնաճյուղային ամբիոն, վերջին տարիներին կառուցված և ժամանակակից պահանջներին համապատասխան կահավորված մարզական դահլիճ և սպորտային հրապարակ, որտեղ ուսանողները լիարժեքորեն անց են կացնում սպորտային մարզումներ:

Հեռ.՝ (+374263) 4-00-35

Էլ. փոստ՝ ysu_ib@ysu.am

Մասնաճյուղն ունի համակարգչային տեխնիկայով հագեցված սրահներ, ապահովված անվճար համացանցով, որոնք ծառայում են նաև հեռաուսուցման խնդրի լուծմանը:

Մասնաճյուղում գործում են ինտերակտիվ ուսուցման լսարաններ՝ անհրաժեշտ էլեկտրոնային սարքավորումներով, որը ուսանողներին հնարավորություն է ընձեռում, գտնվելով մայրաքաղաքից հեռու, համապատասխան ծրագրերի միջոցով լսել այն առաջատար և եզակի մասնագետներին, որոնք տարաբնույթ պատճառներով չեն կարողանում ժամանել բուհ:

ԵՊՀ ԻՄ-ի անգլերեն լեզու և գրականություն մասնագիտության ուսանողների լեզվական գիտելիքների և հաղորդակցական կարողությունների զարգացման նպատակով անհրաժեշտություն առաջացավ ստեղծելու անգլերեն լեզվի ուսուցման կենտրոն: 2014 թ. մասնաճյուղի և Խաղաղության կորպուսի ջանքերով ստեղծվեց անգլերեն լեզվի ուսուցման կենտրոն՝ հազեցած մասնագիտական գրականությամբ և անհրաժեշտ տեխնիկական սարքավորումներով: Կենտրոնը շարունակաբար համալրվում է գեղարվեստական գրականությամբ, ուսումնամեթոդական ձեռնարկներով, ամսագրերով, ֆիլմերով և լեզվի ուսուցման համար նախատեսված խաղերով: Կենտրոնի ռեսուրսներից օգտվում են ոչ միայն մասնաճյուղի ուսանողները և դասախոսները, այլև Իջևան քաղաքի դպրոցականները:

2015թ. ֆրանսիական Լիոն քաղաքի «AYO» կազմակերպության հովանավորությամբ մասնաճյուղում ստեղծվել է ֆրանսերեն լեզվի կենտրոն՝ հազեցած ժամանակակից տեխնիկական միջոցներով, մասնագիտական գրականությամբ (մեթոդական և գեղարվեստական), որը հնարավորություն է տալիս ֆրանսերեն լեզվի դասերը վարելու ժամանակակից տեսաձայնային մեթոդներով:

«Դիզայն» կրթական ծրագրի դասընթացն առավել արդյունավետ դարձնելու նպատակով 2016թ. Կիրառական արվեստի ֆակուլտետում բացվեց անհրաժեշտ սարքավորումներով հազեցած համակարգչային սրահ:

2018թ. մասնաճյուղում բացվեց Ռուսաց լեզվի և մշակույթի կենտրոնը՝ անհրաժեշտ գրականությամբ:

2020թ. ԱՄՆ դեսպանատան աջակցությամբ ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղում բացվեց «Ամերիկյան գրադարան և դասընթացների կենտրոն»-ը: Այն ԱՄՆ կառավարության ֆինանսավորմամբ Տավուշի մարզում «Փրոջեքթ Հարմոնի Ինթերնեյշնլ» կազմակերպության կողմից իրականացվող ծրագրի ամենամեծ բաղադրիչն է: «Ամերիկյան գրադարան և դասընթացների կենտրոն»-ը հազեցած է անհրաժեշտ սարքավորումներով և ունի ամերիկյան գրքերի և այլ նյութերի հարուստ հավաքածու: Կենտրոնի նպատակն Իջևան քաղաքի և հարակից գյուղերի բնակիչների համար կրթական, մշակութային և տեղեկատվական միջոցառումների, տարբեր թեմաների շուրջ ուսումնական կարճատև դասընթացների կազմակերպումն է: Դասընթացների հիմնական ուղղություններ ներառում են անգլերենի ուսուցումը, մեդիագրագիտությունը, նախագծերի մշակումը և իրականացումը, առաջնորդական հմտությունները, հաղորդակցության հմտությունները և այլն: Իրականացվում են նաև կինոդիտումներ, գրական ակումբներ և տարբեր թեմաներով դասախոսություններ՝ հրավիրված մասնագետների ներգրավմամբ:

ԵՊՀ ԻՋԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Մասնաճյուղն ունի հազեցած գրադարան՝ իր ընդարձակ ընթերցասրահներով, էլեկտրոնային համակարգչային տեխնիկայով: Էլեկտրոնային պաշարները հասանելի են ընթերցասրահի համակարգիչներից, ինչպես նաև գործում է գրադարանի կայքը՝ <http://jjevanlib.yso.am/>:

Ուսումնագիտական գործընթացի արդյունավետ կազմակերպման համար հիմնարար նշանակություն ունի հաստատության գրքային և տեղեկատվական բազան, որը կենտրոնացած է գրադարանում: Տարեցտարի գրադարանի գրքային ֆոնդը համալրվում է ժամանակակից գրականությամբ, համապատասխան տեղեկատվական տարբեր նյութերով, որին նպաստում է անվճար ինտերնետ կապը, էլեկտրոնային գրադարանի հիմնումը, էլեկտրոնային գրականության հարստացումը: Ուսանողներն ունեն ինչպես ԵՊՀ-ի Սարգիս և Մարի Իզմիրյանների անվան գիտական գրադարանի էլեկտրոնային գրքային ֆոնդից /www.lib.yso.am/, այնպես էլ հանրապետության ֆունդամենտալ գրադարանների էլեկտրոնային պաշարներից օգտվելու հնարավորություններ:

Մասնաճյուղի գրադարանում քիչ քանակով առկա գրականության թվայնացման շնորհիվ էլեկտրոնային պաշարների ֆոնդը պարբերաբար ավելացվում է: Ընթերցասրահն ունի էլեկտրոնային գրականության հավաքածու՝ դիսկադարան, որը գրադարանային պաշարների մասն է կազմում և ունի ինքնուրույն էլեկտրոնային ունիվերսալ քարտադարան: Իր ծառայություններով գրադարանն աջակցում է ուսանողների ուսումնառությանը՝ նրանց տրամադրելով մասնագիտական գրքեր, ժողովածուներ, ամսագրեր, էլեկտրոնային գրքեր: Ընթերցասրահն ունի պատճենահանման և տպիչ սարքեր: Ուսանողի ցանկության դեպքում էլեկտրոնային գրականությունը նրան է փոխանցվում կրիչով կամ խտասկավառակով: Գրադարանային ֆոնդում պահանջվող մասնագիտական գրականության բացակայության դեպքում ուսանողներն ստանում են լիարժեք տեղեկատվություն՝ դրա ձեռքբերման վերաբերյալ: Մասնաճյուղի գրքային ֆոնդը համալրվում է սեփական ձեռքբերումների, նաև նվիրատվությունների հաշվին: 2014թ. հունվարին ստեղծվել է ԵՊՀ ԻՄ-ի գրադարանային խորհուրդ, որի հիմնական նպատակն է ապահովել գրադարանի և մասնաճյուղի հիմնական ուսումնական ու գիտական ստորաբաժանումների փոխադարձ կապն ու արդյունավետ համագործակցությունը:

Գրադարանից օգտվելու կանոնները և գրանցվելու կարգը

- ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղի ուսանողները իրավունք ունեն օգտվելու մասնաճյուղի

գրադարանից: Այլ բուհերի ներկայացուցիչները գրադարանի ծառայություններից կարող են օգտվել միայն գրադարանի ղեկավարության կողմից սահմանված կարգի համաձայն:

- Գրադարանի ընթերցող դառնալու համար անհրաժեշտ է ներկայացնել անձնագիր, տեղեկանք ֆակուլտետի ղեկանատից:

- Ընթերցողական քարտն ընթերցողին, տնօրինության սահմանված կարգով, իրավունք է տալիս օգտվելու գրադարանի կողմից մատուցվող ծառայություններից: Այն, կախված ընթերցողի համալսարանական կարգավիճակից, վավեր է որոշակի ժամկետով՝ բակալավրիատի ուսանողների համար՝ 4 տարի:

Գրադարանից գիրք դուրս բերելու կարգը.

- Գրանցված ուսանողներին գրականությունը դուրս է տրվում առավելագույնը տասնօրյա ժամկետով՝ գրադարանավարի կողմից համապատասխան փաստաթղթային ձևակերպումից հետո:

- Անհրաժեշտության դեպքում ժամկետը երկարաձգվում է՝ վերագրանցելով գրականությունը:

- Բառարանների, հանրագիտարանների, ձեռագիր, արժեքավոր տպագիր նյութերի հետ ուսանողը աշխատում է ընթերցասրահում:

- Եզակի գրքերը կամ գրադարանային միավորի վերջին օրինակները դուրս են տրվում աշխատանքային օրվա վերջին 30 րոպեների ընթացքում՝ հաջորդ աշխատանքային օրվա առաջին 30 րոպեների ընթացքում այն վերադարձնելու պայմանով:

- Մեկ անձին միաժամանակ տրվող գրականության առավելագույն քանակը 2 միավոր է:

Վնասների փոխհատուցման կարգը.

- Գրականությունը չվերադարձնելու դեպքում յուրաքանչյուր գրադարանային միավորի համար ուսանողը վճարում է տուգանք՝ սահմանված կարգով:

- Գրականությունը հանձնելիս՝ թերությունների հայտնաբերման դեպքում ուսանողը պարտավոր է վճարել վնասված գրքի վերականգնման արժեքի եռապատիկ չափով:

- Գիրքը կորցնելու դեպքում ուսանողը պարտավոր է հատուցել կորցրած գրքի գնի եռապատիկը կամ վերադարձնել նույն հրատարակության այլ օրինակ:

Գրադարանն աշխատում է երեքշաբթի-շաբաթ, **Ժամը 09⁰⁰-16⁰⁰**-ն:

ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղի գրադարանի վարիչն է **Վլադիմիր Արմենի Պողոսյանը:**

Հեռ.՝ (+374) 263 4-00-51, 094-33-57-35

Էլ. փոստ՝ library_ib@ysu.am

ՈՒՄԱՆՈՂԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՅՑՆԵՐ

ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղի ուսանողական կառույցներն են՝ ***Ուսանողական խորհուրդը և Ուսանողական գիտական ընկերությունը:***

Ուսանողական խորհուրդ

Ուսանողների իրավունքների պաշտպանության հարցերով զբաղվող կառույցներից է Ուսանողական խորհուրդը՝ ուսանողների ինքնակառավարման, ընտրովի ներկայացուցչական մարմին, որն իրազեկում է ուսանողներին իրենց իրավունքների ու պարտականությունների մասին, կառավարման մարմիններում ներկայացնում, արտահայտում և պաշտպանում նրանց շահերն ու իրավունքները, մասնակցում մասնաճյուղում ներքին կարգապահության պահպանմանը, կազմակերպում ուսանողական և երիտասարդական տոների անցկացում, կազմակերպում մարզական միջոցառումներ, զբաղվում ռազմահայրենասիրական դաստիարակությամբ, աջակցում ուսանողների հանգստի և ժամանցի կազմակերպմանը: Ուսանողների սովոր մասը ընդգրկված է ուսանողական ինքնակառավարման մարմիններում: Ուսանողական խորհրդի գործառույթներից է ուսանողների իրավունքների պաշտպանությունը, որն իրականացվում է մասնաճյուղի ղեկավար մարմիններում խորհրդի ներկայացուցիչ-պատվիրակների միջոցով: Ուսանողները պարբերաբար մասնակցում են ուսանողական խորհուրդների և ֆակուլտետային ուսանողական խորհուրդների նիստերին և քննարկումների միջոցով, ըստ անհրաժեշտության նաև համապատասխան բաժինների օժանդակությամբ, նրանց խնդիրներին տրվում են համապատասխան լուծումներ և պարզաբանումներ:

ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղի ուսանողական խորհրդի նախագահն է Հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետի ուսանող **Էռնեստ Արմենակի Խանումյանը:**

Հեռ.՝ 077-56-89-68

Էլ. փոստ՝ scysuib@gmail.com

Ուսանողական գիտական ընկերություն

Մասնաճյուղում գործում է նաև Ուսանողական գիտական ընկերությունը: Ուսանողները, մասնակցելով կազմակերպված գիտաժողովներին, գիտահանրամատչելի և գիտական զեկուցումներին, ավելի են խորացնում իրենց մասնագիտական գիտելիքները, ձեռք են բերում հետազոտական աշխատանքներ կատարելու հմտություններ, որը նպաստում է հետագայում ուսումը մագիստրատուրայում շարունակող ուսանողների գիտական գործունեության ձևավորմանը:

ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղի ուսանողական գիտական ընկերության նախագահն է Տնտեսագիտության ֆակուլտետի ուսանող **Անի Գարիկի Թիրաբյանը:**

ԿՈՒՐՍԻ ԱՎԱԳԻ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Յուրաքանչյուր կուրսում առավել կարգապահ և առաջադեմ ուսանողներից կուրսընկերներն ընտրում են ավագ: Խմբի ավագն իր խմբին ներկայացնում է տնօրենության, ֆակուլտետի դեկանի, ամբիոնի որոշումները՝ տվյալ կուրսին վերաբերվող որոշումների, կարգադրությունների ու ցուցումների մասին:

Կուրսի ավագի գործառույթներն են՝

- դասախոսի հանձնարարությամբ ուսանողների հաճախումների անհատական հաշվառումը,
- ուսանողների չներկայանալու կամ ուշանալու մասին ֆակուլտետի դեկանին ամենօրյա հաղորդում ներկայացնելը՝ նշելով ուշացման պատճառները,
- դասատախտակում կատարված փոփոխությունների մասին ուսանողներին տեղեկացնելը,
- անորակ, ուսումնական պլանով նախատեսված ծրագրի խախտումով անցկացվող դասախոսությունների մասին ֆակուլտետի դեկանին իրազեկելը,
- սահմանված ձևի մատյանի վարումը, որը պահվում է ֆակուլտետի դեկանատում և ամեն օր, դասաժամերից առաջ, հանձնում է դասախոսին, վերջինիս հսկողությամբ նշումներ է կատարում պարապմունքներին ուսանողների հաճախումների վերաբերյալ, իսկ դասախոսը արձանագրում է գործնական պարապմունքներին ուսանողների ակտիվությունը՝ համապատասխան գնահատումներով և ստորագրում դասամատյանում:

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ԻԶԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂՈՒՄ

ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԹՈՇԱԿՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

- «ԵՊՀ» անվանական կրթաթոշակ – ԵՊՀ ԻՄ-ում չորս կիսամյակ անընդմեջ գերազանց առաջադիմության, հասարակական ակտիվ գործունեության և օրինակելի վարքի համար:
- «Մոնթե Մելքոնյան» անվանական կրթաթոշակ – ԵՊՀ ԻՄ-ում երկու կիսամյակ անընդմեջ գերազանց առաջադիմության, հասարակական ակտիվ գործունեության և օրինակելի վարքի համար:

• **«Վազգեն Սարգսյան» անվանական կրթաթոշակ** – ԵՊՀ ԻՄ-ում երկու կիսամյակ անընդմեջ գերազանց առաջադիմության, հասարակական ակտիվ գործունեության և օրինակելի վարքի համար:

• **«Արտակ Տուցուլյան» անվանական կրթաթոշակ** – ԵՊՀ ԻՄ-ում չորս կիսամյակ անընդմեջ գերազանց առաջադիմության, հասարակական ակտիվ գործունեության և օրինակելի վարքի համար:

• **Արցախյան 44-օրյա պատերազմում անմահացած ուսանողների և շրջանավարտների անուններով անվանական կրթաթոշակ` յուրաքանչյուր կիսամյակ մեկի անվամբ**- ԵՊՀ ԻՄ-ում չորս կիսամյակ անընդմեջ գերազանց առաջադիմության, հասարակական ակտիվ գործունեության և օրինակելի վարքի համար:

• **«Իջևան» անվանական կրթաթոշակ** – ԵՊՀ ԻՄ-ում չորս կիսամյակ անընդմեջ գերազանց առաջադիմության, հասարակական ակտիվ գործունեության և օրինակելի վարքի համար:

• **«Շավարշ Սարգսյան» անվանական կրթաթոշակ** - ԵՊՀ ԻՄ-ի տնտեսագիտության ֆակուլտետում չորս կիսամյակ անընդմեջ գերազանց առաջադիմության, հասարակական ակտիվ գործունեության և օրինակելի վարքի համար:

• **«Սահակ Չորափորեցի» անվանական կրթաթոշակ** - ԵՊՀ ԻՄ-ի տնտեսագիտության ֆակուլտետում չորս կիսամյակ անընդմեջ գերազանց առաջադիմության, հասարակական ակտիվ գործունեության և օրինակելի վարքի համար:

• **«Մխիթար Գոշ» անվանական կրթաթոշակ** - ԵՊՀ ԻՄ-ի հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետում չորս կիսամյակ անընդմեջ գերազանց առաջադիմության, հասարակական ակտիվ գործունեության և օրինակելի վարքի համար:

• **«Գրիգոր Նարեկացի» անվանական կրթաթոշակ** - ԵՊՀ ԻՄ-ի հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետում չորս կիսամյակ անընդմեջ գերազանց առաջադիմության, հասարակական ակտիվ գործունեության և օրինակելի վարքի համար:

• **«Դավիթ Անհաղթ» անվանական կրթաթոշակ**– ԵՊՀ ԻՄ-ի հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետում չորս կիսամյակ անընդմեջ գերազանց առաջադիմության, հասարակական ակտիվ գործունեության և օրինակելի վարքի համար:

• **«Շառլ Ազնավուր» անվանական կրթաթոշակ** - ԵՊՀ ԻՄ-ի հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետում չորս կիսամյակ անընդմեջ գերազանց առաջադիմության, հասարակական ակտիվ գործունեության և օրինակելի վարքի համար:

• **«Համլետ Կարայան» անվանական կրթաթոշակ** – ԵՊՀ ԻՄ-ի բնական գիտությունների ֆակուլտետում չորս կիսամյակ անընդմեջ գերազանց առաջադիմության, հասարակական ակտիվ գործունեության և օրինակելի վարքի համար:

- «Սպարտակ Սարգսյան» անվանական կրթաթոշակ – ԵՊՀ ԻՄ-ի կիրառական արվեստի ֆակուլտետում չորս կիսամյակ անընդմեջ գերազանց առաջադիմության, հասարակական ակտիվ գործունեության և օրինակելի վարքի համար:

ՄԱՍ II

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ

ԲՈՒՀ-ՈՒՄ ՍՈՎՈՐԵԼՈՒ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Ի տարբերություն դպրոցի՝ բուհում սովորելու առանձնահատկությունն այն է, որ գիտելիքների և մասնագիտական հմտությունների հիմնական մասն ուսանողներն ձեռք են բերում ինքնուրույն աշխատանքի շնորհիվ:

Անհրաժեշտ է ինքնուրույն աշխատանքը սկսել կիսամյակի առաջին իսկ օրերից, որպեսզի ձևավորվի որոշակի կարգ և աշխատանքային հավասարաչափ ռիթմ: Աշխատանքը հստակորեն կանոնակարգելու համար հարկ է գործադրել ջանքեր և զարգացնել կամային հատկանիշներ, իսկ այդ ամենի արդյունքում՝ ամենօրյա աշխատանքը կդառնա թե՛ սովորություն, թե՛ պահանջ: Որպեսզի հաջողությամբ կատարեք ինքնուրույն աշխատանքը, պետք է պարապել ամեն օր, օրական 3-5 ժամ:

Ինքնուրույն աշխատանքի կազմակերպման կարևորագույն մասն է համակարգումը, այսինքն՝ աշխատանքի, ընդմիջումների, քնի և հանգստի միջև ժամանակի ճիշտ բաշխումը:

Միանման աշխատանքից ուսանողը հոգնում է ավելի շատ, քան տարաբնույթ աշխատանքներ կատարելիս: Ըստ այդմ՝ օրվա ընթացքում չպետք է սահմանափակվել մեկ առարկայի պարապմունքով, բայց և օրական 2-3 առարկաներից ավելի պարապելն էլ արդյունավետ չէ:

Ի դեպ

Անհրաժեշտ է ճիշտ կազմակերպել ինքնուրույն պարապմունքները. 50 րոպե աշխատելուց հետո պետք է 5-10 րոպե ընդմիջել, իսկ 3 ժամ աշխատելուց հետո՝ 20-25 րոպե: Հակառակ դեպքում հոգնածությունը կհանգեցնի ուշադրության անկայունության: Մտավոր աշխատանքի հոգնությունը թրթափելու համար շատ կարևոր է ֆիզիկական պարապմունքների պարբերաբար անցկացումը, քանի որ մտավոր և ֆիզիկական պարապմունքների հերթագայումը վերականգնում է աշխատունակությունը:

ԼՍԱՐԱՆԱՅԻՆ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ

Ա) ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ

Դասախոսությունը որևէ գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ դասախոսի կողմից տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Ըստ էության՝ դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել

գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ:

Դիրքորոշումը դասախոսի նկատմամբ: Դեռ դպրոցական տարիներից, հայտնի է, որ վերաբերմունքն ուսուցչի և նրա դասավանդած առարկայի հանդեպ նույնանում է: Սակայն աշակերտական այս մոտեցումից ուսանողը պետք է զերծ լինի, քանզի հաճախ դասախոսություն են կարդում մարդիկ, որոնց հիմնական գործառույթներն ոչ թե դասավանդումն է, այլ գիտական աշխատանքը: Ըստ այսմ՝ ուսանողը պետք է ոչ թե ուշադրություն դարձնի նրա հռետորական ունակությունների որոշ թերություններին, այլ նկատի նրա դասավանդած առարկայի հարցադրումների յուրօրինակ մեկնաբանությունները, նոր և հետաքրքիր մտքերը:

Շփումը դասախոսի և լսարանի միջև այն կարևորագույն գործոններից է, որոնցից կախված է դասախոսության որակը: Դասախոսության համար բավարար չէ միայն դասախոսի գերազանց պատրաստվածությունը: Դասախոսությունը պետք է անցկացվի դասախոսի և ուսանողի համատեղ ջանքերով: Այսինքն՝ ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից:

Դասախոսության ընթացքում նյութի իմաստավորման գործընթացն աշխատանքի պարտադիր բաղադրիչն է: Միավլում է նա, ով կարծում է, թե կարևորը գրելն է, իսկ հասկանալը կարելի է հետո: Այնինչ, դասախոսությունը ոչ թե թելադրություն է, այլ նոր նյութի ընկալում և ինֆորմացիայի յուրովի իմաստավորում:

Աշխատանքի հիմնական միջոցները: Նյութի առավել դժվար մասերը, որոնց ընկալման համար դասախոսության ընթացքում ժամանակը չի բավարարում, պետք է նշել, որպեսզի հետագայում դասախոսի հետ դրանք կրկին քննարկվեն: Պետք չէ ամաչել հարցեր տալուց, քանի որ հարցերը վկայում են նյութն առավել լավ յուրացնելու ձգտման մասին: Մյուս ուսանողների հարցերի վերաբերյալ նույնպես եղե՛ք ուշադիր, քանզի նրանք կարող են լինել այնպիսի հարցեր, որոնք Ձեր մտքով չեն անցել, և դրանց պատասխանները Դուք նույնպես կդժվարանայիք գտնել:

Յուրաքանչյուր դասախոսությունից առաջ անհրաժեշտ է կարդալ նախորդ դասախոսության նյութը, քանի որ պատրաստված ուսանողը հեշտությամբ է ընկալում թեմայի շարունակությունը և նոր հասկացությունները: Ինչ խոսք, կիսամյակի ընթացքում կրկնվող նյութն ավելի դյուրին է յուրացվում, ինչն էլ, բնականաբար, օգնում է քննություններին առավել պատրաստված ներկայանալուն:

Ի դեպ

- Դասախոսությունից առաջ անհրաժեշտ է կարդալ գրառումները և վերհիշել նախորդ

դասախոսությունը:

- Ուղղել սխալները, բացել կրճատումները և լրացնել բաց թողնված տեղերը:
- Դասախոսության գրառումները համեմատել ձեռնարկի համապատասխան թեմայի

հետ՝ կատարելով անհրաժեշտ լրացումներ և շտկումներ:

- Գրառումների մեջ ընդգծել կարևոր հատվածները:

Բ) ՄԵՄԻՆԱՐ

Մեմինարը խմբային գործնական պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Մեմինարի կարևորագույն բաղադրիչներից է ուսանողի ելույթը համակուրսեցիների առջև: Փաստարկված պատասխանների արագ գտնումը, ուշադրության արագ կենտրոնացումը մի խնդրից մյուսի վրա ուսանողի մոտ զարգացնում են մտավոր այն հատկանիշները, որոնք անհրաժեշտ են նրան մասնագիտական հետագա գործունեության համար:

Մեմինար պարապմունքների ժամանակ շատ կարևոր է սեփական մտքերի լիարժեք շարադրումը:

Հարկ է նշել, որ ուսանողների մեծ մասը լավ չի տիրապետում բանավոր խոսքին, ուստի խոսելու ընթացքում անհրաժեշտ է ուշադրություն դարձնել ոչ միայն լեզվի բառապաշարին և քերականական կառույցներին, այլև ճարտասանության և հռետորական արվեստին:

Ի դեպ

- Եթե Դուք զգում եք, որ լավ չեք տիրապետում բանավոր խոսքին, ապա կազմե՛ք շարադրվող նյութի պլանը: Հիշեք՝ միայն պլանը, այլ ոչ թե համառոտ պատասխանները, քանի որ այդ դեպքում Դուք մեխանիկորեն կարդալու եք այն:

- Աշխատե՛ք պատասխանել՝ հետևելով պլանի կետերին:

- Աշխատե՛ք չհուզվել, քանի որ Դուք գտնվում եք Ձեր ընկերների շրջապատում, իսկ նրանք բարյացկամ են տրամադրված Ձեր հանդեպ:

- Աշխատե՛ք հստակ կառուցել Ձեր խոսքը:

- Աշխատե՛ք տվյալ հարցի վերաբերյալ նախօրոք բարձրաձայն շարադրել Ձեր մտքերը:

- Հաղթահարեք լսարանի առջև ելույթ ունենալու բարդույթը, համարձակ մասնակցե՛ք բանավեճերին և սխալվելու դեպքում էլ երբեք մի՛ հուսահատվեք:

Գ) ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆԵՔՆԵՐ

Գործնական են կոչվում այն պարապմունքները, որոնք անց են կացվում դասախոսի ղեկավարությամբ և ուղղված են տեսական գիտելիքների խորացմանը և աշխատանքային

որոշակի մեթոդների յուրացմանը: Գործնական պարապմունքների ժամանակ ձևավորվում են գիտական գրականության հետ աշխատելու, աղյուսակներ կազմելու և վիճակագրական տվյալներ վերլուծելու հմտությունները:

Մի՛ փորձեք գտնել պատրաստի պատասխաններ և դրանք ներկայացնել՝ որպես Ձեր կողմից կատարված աշխատանք: Ավելի ճիշտ և օգտակար է տվյալ թեմայի վերաբերյալ խորապես ուսումնասիրել տեսական նյութը և ինքնուրույն լուծում տալ առաջադրված խնդիրներին:

Ի դեպ

Նշենք, որ առաջադրված խնդիրների յուրօրինակ լուծումները նպաստում են մտավոր կարողությունների զարգացմանը:

Դ) ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Խորհրդատվության ժամանակ ուսանողները պարզաբանում են անհասկանալի հարցերը, դասախոսության բովանդակության կամ մեթոդիկայի հետ կապված խնդիրները, ինչպես նաև «լրացնում» են բաց թողած դասախոսությունները:

Խորհրդատվությունը սովորաբար նշանակվում է քննությունից առաջ, և ուսանողները դասախոսի հետ պարզաբանում են քննական հարցերին առնչվող խնդիրները:

Խորհրդատվության ներկայանալը պարտադիր չի համարվում, և այդ հանգամանքը նկատի ունենալով՝ որոշ ուսանողներ թերագնահատում են խորհրդատվության նշանակությունը: Իրականում, սակայն, խորհրդատվության ժամանակ ուսանողների և դասախոսի միջև՝ բարեհաճ մթնոլորտում, տեղի է ունենում հաղորդակցում, որը նպաստում է նյութի ավելի լավ յուրացմանը:

ԻՆՔՆՈՒՐՈՒՅՆ, ՀԵՏԱԳՈՏԱԿԱՆ ԵՎ ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ

Ուսանողի համալսարանական կրթության կարևորագույն մասն են կազմում ինքնուրույն¹, հետազոտական² և ավարտական³ աշխատանքները: Դրանք ուսումնառության ընթացքում նպաստում են ուսանողի ձեռք բերած գիտելիքների խորացմանը, ընդհանրացմանը և ամրապնդմանը, ինչպես նաև մասնագիտական անհրաժեշտ փորձի կուտակմանը: Գիտական և հետազոտական աշխատանքներ կատարելիս ուսանողների մոտ զարգանում են

¹ Տե՛ս [«Երևանի պետական համալսարան» հիմնադրամի Իջևանի մասնաճյուղի ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների կազմակերպման և կատարման կարգը](#)

² Տե՛ս [«Երևանի պետական համալսարան» հիմնադրամի Իջևանի մասնաճյուղում հետազոտական աշխատանքների պատրաստման և գնահատման կարգը](#)

³ Տե՛ս [«Երևանի պետական համալսարան» հիմնադրամի Իջևանի մասնաճյուղում բակալավրի ավարտական աշխատանքի պատրաստման և գնահատման կարգը](#):

գիտական գրականության հետ աշխատելու ունակություններ և հմտություններ:

Ինքնուրույն աշխատանքը⁴ ներառվում է յուրաքանչյուր դասընթացի շրջանակում դրա կատարման և ներկայացման միջոցով, որի նպատակն է նպաստել ուսանողների մոտ հիմնավոր մասնագիտական գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների, հետազոտական և ստեղծագործական աշխատանքներ կատարելու փորձի ձևավորմանը, զարգացնել նրանց ինքնուրույնությունը, կազմակերպվածությունը և պատասխատվությունը, ուսումնական և մասնագիտական խնդիրներ լուծելու ստեղծագործական ունակությունները:

Հետազոտական աշխատանքը ներմուծվում է տվյալ դասընթացի շրջանակում հետազոտության կատարման և ներկայացման միջոցով, որի նպատակն է խթանել ուսանողի անհատական կամ խմբային հետազոտություն կատարելու ունակությունները և նպաստել նրա մասնագիտական հմտությունների զարգացմանը: Հետազոտական աշխատանքը ներմուծվում է դասընթացի տեսական կամ գործնական պարապմունքներին հատկացված ժամերին և ենթադրում է դասավանդող դասախոսի խորհրդատվություն:

Հետազոտական աշխատանք ներառող մասնագիտական դասընթացների ցանկը սահմանում է ծրագրի ղեկավարը և հաստատվում է ֆակուլտետի գիտական խորհրդի կողմից: Հաստատումից հետո այն ներառվում է համապատասխան կրթական ծրագրի մասնագրում: Բակալավրի կրթական ծրագրերում այդ դասընթացների նվազագույն քանակը երկուսն է, իսկ առավելագույնը՝ վեցը:

Ավարտական աշխատանքը հիմնականում կազմված է տեսական և գործնական մասերից: Ուսանողը ավարտական աշխատանքը գրում է ղեկավարի օժանդակությամբ և իր գիտական աշխատանքը, որը ենթակա է գնահատման, պաշտպանվում է հանձնաժողովի առջև:

Ավարտական աշխատանքն ունի հստակ կառուցվածք և որոշակի ծավալ: Դրանք կատարելուց առաջ ուսանողը պետք է ծանոթ լինի գիտական աշխատանքին ներկայացվող պահանջներին: Ավարտական աշխատանքը բուհական ուսումնական գործընթացի վերջին փուլն է կազմում:

Ավարտական աշխատանք կատարելիս ուսանողը ձեռք է բերում գիտական ավելի լուրջ աշխատանքներ կատարելու հմտություններ:

Ի դեպ

- Քանի որ գիտական աշխատանքն ունի հստակ կառուցվածք և որոշակի պահանջներ, ուսանողն աշխատանքն սկսելուց առաջ պետք է ծանոթ լինի դրանց: Ներկայացվող պահանջներին կարելի է ծանոթանալ ամբիոնից կամ ղեկավարից:

- Քանի որ հանձնաժողովի առջև պաշտպանությունը գիտական աշխատանքի կարևոր

⁴ Տե՛ս ԵՊՀ ԻՄ-ում ինքնուրույն աշխատանքների կատարման մեթոդական ցուցումներ

բաղադրիչներից մեկն է, ուստի միայն գիտական աշխատանք գրելը բավարար չէ: Պետք է նաև կարողանալ այն լավագույն կերպով ներկայացնել:

• Քանի որ պաշտպանության համար նախատեսված է հստակ ժամանակ, ուստի աշխատե՛ք Ձեր խոսքը կառուցել այնպես, որ ժամանակը բավարարի: Խոսքը կառուցե՛ք հստակ և սահուն՝ շեշտելով թեմայի գլխավոր հատվածները:

ՊՐԱԿՏԻԿԱ

Ուսումնական գործընթացի կարևորագույն մասն է կազմում պրակտիկան⁵, որի ժամանակ ուսանողները, ըստ իրենց մասնագիտական կողմնորոշման, այցելում են համապատասխան գիտական ինստիտուտներ, կազմակերպություններ, հաստատություններ և ձեռնարկություններ: Պրակտիկայի տեսակը, տևողությունը և ժամկետները սահմանվում են համապատասխան կրթական ծրագրով: Պրակտիկայի կազմակերպումն ուղղված է ուսանողների մասնագիտական գործունեության տիրապետմանը, որակավորման անընդհատ և հետևողական բարձրացմանը: Համալսարանում գործում են պրակտիկայի հետևյալ տեսակները.

- մանկավարժական
- ուսումնական
- մասնագիտական

Պետք է ամենայն պատասխանատվությամբ վերաբերվել պրակտիկային, քանի որ դրա ընթացքում ձեռք բերած գործնական հմտություններն անհրաժեշտ են որակյալ մասնագիտացում ստանալու համար:

ՔՆՆԱՇՐՁԱՆԻ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Քննական և ստուգարքային փուլերը հեշտությամբ հաղթահարելու համար անհրաժեշտ է քննություններին և ստուգարքներին պատրաստվել ամբողջ կիսամյակի ընթացքում, այլ ոչ թե քննությանը կամ ստուգարքին նախորդող մի քանի օրերին: Սովորաբար հնարավոր չէ քննությանը նախորդող օրերին լիարժեքորեն յուրացնել քննական նյութը: Քննությունը կամ ստուգարքը հաջողությամբ հանձնելու համար անհրաժեշտ է նաև պատրաստվել ընթացիկ սեմինարներին:

Քննության ժամանակ պատասխանելիս պետք է հստակ իմանալ հասկացությունների

⁵ [Տե՛ս Երևանի պետական համալսարանի Իջևանի մասնաճյուղի ուսանողների պրակտիկայի կազմակերպման կանոնակարգը](#)

բնորոշումը, նրանց բովանդակությունը, նյութի կառուցվածքը, հիմնական օրինաչափություններն ու շեղումները, կանոնները և բանաձևերը: Սակայն պետք է նյութը ոչ թե անգիր անել, այլ՝ հասկանալ դասընթացի բովանդակությունն ու տրամաբանությունը:

Ի դեպ

- Քննությանը նախորդող գիշերը չպետք է պարապել, հանգիստ քնե՛ք:
- Շուտ եկե՛ք քննության, որպեսզի անցնի նախնական հուզվածությունը:
- Քննատոմսը վերցրե՛ք՝ առանց երկար մտածելու:
- Քննատոմսը մի՛ կարդացեք դասախոսի սեղանի մոտ, կարդացե՛ք միայն տոմսի

համարը:

• Թղթի վրա ազատ տեղեր թողնելով՝ կազմե՛ք առաջին հարցի պատասխանի մոտավոր սխեման, երբ սխեման պատրաստ լինի, ազատ տեղերում կարող եք գրառել առավել համառոտ պլանը:

• Եթե առաջին հարցին այլևս ավելացնելու բան չունեք, անցե՛ք երկրորդ հարցին և աշխատե՛ք նույն հաջորդականությամբ:

• Եթե վերցրել եք այնպիսի տոմս, որի հարցին պատասխանելը որոշակի դժվարություններ է պարունակում, մի՛ շտապեք փոխել տոմսը. նախ՝ փորձե՛ք հիշել այն, ինչ գիտեք այդ տոմսի հարցերի վերաբերյալ:

• Պատասխանե՛ք միայն բուն հարցին: Մի՛ փորձեք ցույց տալ Ձեր տեղեկացվածության աստիճանը՝ խոսելով այլ ոլորտներին առնչվող թեմաներից, քանի որ

ա) կարող է այնպիսի տպավորություն ստեղծվել, թե տվյալ հարցին լավ չեք պատրաստված,

բ) դրանով կարող եք դասախոսին դրդել, որ Ձեզ մի շարք լրացուցիչ հարցեր տա, ինչը կարող է և Ձեր օգտին չլինել:

• Մի՛ փորձեք խոսքի տեմպի արագացման միջոցով պատմել ավելին: Սակայն պետք չէ նաև շատ դանդաղ խոսել:

• Ուշադրություն դարձրե՛ք դասախոսի բոլոր հարցերին և դիտողություններին, քանի որ դասախոսը գիտակցաբար կամ ոչ գիտակցաբար կարող է հուշել հարցի վերաբերյալ իր տեսակետի մասին, ինչն էլ կարող եք պատասխանելու ընթացքում օգտագործել:

• Մի՛ վախեցեք լրացուցիչ հարցերից, քանի որ դրանք դասախոսը հաճախ օգտագործում է որպես Ձեզ օգնելու միջոց:

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ա) ԴԻՄՈՒՄ

Դիմումը հաճախակի օգտագործվող աշխատանքային գրագրության տեքստերից է: Նախընտրելի է այն գրել ձեռագիր, պարզ և ընթեռնելի: Մեզանից յուրաքանչյուրը միշտ էլ առիթ է ունենում դիմում գրելու վերադասին, տարբեր կազմակերպությունների, պաշտոնատար անձանց: Դրանք հասցեագրված են խնդրանքի տեսքով: Պետք է հիշել, որ դիմումների տեքստերը պետք է լինեն կարճ և հարցը հստակ ձևակերպված:

Դիմումում պետք է նշվեն.

- ո՞ւմ է հասցեագրված (պաշտոնը, պետք է անունը գրել ուղղական, ազգանունը՝ տրական հոլովով),

- ո՞վ է դիմումը գրողը (նշվում է անուն-ազգանունը, հարկ եղած դեպքում պաշտոնը, հասցեն, հեռախոսի համարը, ազգանունը գրվում է բացառական հոլովով),

- փաստաթղթի տեսակի անվանումը,
- տեքստը (հարցը հստակ ձևակերպված),
- ստորագրությունը,
- անուն-ազգանունը,
- ամիս-ամսաթիվ:

Դիմումում ընդունելի է գրել պաշտոնը, անուն-ազգանունից առաջ օգտագործելով պարոն, ընկեր, հարգելի դիմելիքները, գիտական աստիճանը և կոչումը (եթե գիտեք): Ընդունելի չէ, որ դիմումը սկսում էք որևէ պատմությամբ կամ **Մույնով հայտնում եմ Ձեզ... Ի գիտություն հայտնում եմ Ձեզ... Մեծարգո պարոն Այսինջյան, հայտնում եմ Ձեզ այն մասին...** նախադասություններով, կամ հրամայական ոճով՝ **իմացե՛ք, գիտեցե՛ք:** Դիմումում հիմնականում օգտագործում ենք **խնդրում եմ, հայտնում եմ, իրազեկում եմ, ընդունել, ազատել, օգնել, աջակցել, ընդառաջել, տեղափոխել, ներկայացնում եմ, կցում եմ, համաձայն եմ, կանխավ, նախապես, շնորհակալություն, դիմում, տնօրեն, ղեկավար** և այլ բառեր:

Հիշե՛լ, դիմումի վրա բույթ չի դրվում, դիմողի վրա՝ պարտադիր դրվում է: Դիմումը չի կնքվում: Խնդրանքը, առաջարկությունը պետք է ձևակերպել անորոշ դերբայով (**օգնել, աջակցել, բավարարել**):

Պաշտոնատար փաստաթուղթ լինելով՝ դիմումը կցվում է համապատասխան գործին, ուստի նրա ձախ կողմում պետք է սպիտակ տարածք թողնվի՝ ըստ պետական ստանդարտի չափորոշման: Եթե դիմումին կից փաստաթղթեր են ներկայացվում, ապա նշվում է նաև՝ «Կից ներկայացնում եմ պահանջվող կամ համապատասխան փաստաթղթեր(ը)»:

ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղի
հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետի
դեկան Կ. Պ. Պողոսյանին
«Պատմություն» կրթական ծրագրի
I կուրսի ուսանող Դավիթ Դավթյանից

ԴԻՄՈՒՄ

Առողջական խնդիրների պատճառով 2021 թվականի սեպտեմբերի 24-25-ը
բացակայել եմ դասերից:

Խնդրում եմ բացակայություններս համարել հարգելի:

Կից ներկայացնում եմ ընտանեկան բժշկի եզրակացությունը:

Դիմող՝ ստորագրություն /Դ. Դավթյան/

26.09.2021 թ.

Հեռ.՝

Բ) ԻՆՔՆԱԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ինքնակենսագրության մեջ պետք է բացահայտվի տվյալ անձի ողջ էությունը: Ինքնակենսագրությունը, ինչպես և դիմումը ունի իր յուրահատուկ գրելու ձևը և բնույթը, գրվում է ձեռագիր: Աշխատանքային պաշտոնական գրության այս տեսակը պետք է սկսել բուն բացահայտիչով (Ես՝ անուն, ազգանուն, հայրանուն+ս հոդը, առաջին դեմքով):

Ինքնակենսագրությունում նշվում է.

- փաստաթղթի տեսակի անվանումը,
- անուն, հայրանուն, ազգանունը,
- ծննդյան օրը, ամիսը, տարեթիվը,
- քաղաքացիությունը,
- սեռը,
- ծննդավայրը,
- ընտանեկան դրությունը,
- դպրոցը,
- ո՞ր բուհում է սովորում (սովորել/տարեթիվը նշել/),
- ի՞նչ մասնագիտություն ունի և ի՞նչ որակավորմամբ,
- աշխատանքային գործունեությունը (եթե ունի, հիմնարկ-

ձեռնարկության, կազմակերպությունների անվանումները, տարեթվերը),

- ի՞նչ կոչումներ, գիտական աստիճաններ և պարգևներ ունի,
- ի՞նչ հասարակական և քաղաքական աշխատանքներ է կատարել, կատարում,
- ի՞նչ ստեղծագործական միության անդամ է,
- ի՞նչ գրքերի, մենագրությունների, ժողովածուների, գյուտերի հեղինակ է,
- ի՞նչ առնչություն ունի զինվորական ծառայության հետ,
- ամուսնական դրությունը (ամուսնացած, ընտանիքի կազմը),
- ընտանեկան կացությունը (եթե ամուսնացած չէ),
- բնակության հասցեն,
- հեռախոսը, էլեկտրոնային կապի միջոցներ,
- լեզուների տիրապետումը, համակարգչային ծրագրերի տիրապետումը,
- կուսակցությունը (եթե որևէ կուսակցության կամ կազմակերպության անդամ է),
- ստորագրությունը,
- փաստաթուղթը գրելու ամիս, ամսաթիվը:

Հիշե՛լ, ինքնակենսագրությունը չի վավերացվում կնիքով և չի հաստատվում վերադասի կողմից: Պահանջվում է ինքնակենսագրությունը գրել սեղմ, ճշգրիտ՝ զերծ ավելորդություններից:

ԻՆՔՆԱԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ես՝ Դավիթ Արամի Դավթյանս, ծնվել եմ 1998 թվականի հունվարի 1-ին Տավուշի մարզի Իջևան քաղաքում:

2013 թվականին ավարտել եմ Իջևանի ավագ դպրոցը: 2016-2018 թվականներին որպես մոտոհրաձգային ջոկի հրամանատար ծառայել եմ ՀՀ զինված ուժերում: 2018 թվականին զորացրվել և նույն տարին ընդունվել եմ Երևանի պետական համալսարանի Իջևանի մասնաճյուղի հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետ:

Ուսմանը զուգահեռ զբաղվում եմ շախմատով:

Գերազանց տիրապետում եմ անգլերենին և ռուսերենին, բառարանի օգնությամբ՝ ֆրանսերենին: Ազատ ժամանակ զբաղվում եմ ընթերցանությամբ:

Ամուրի եմ: Ապրում եմ ծնողներիս հետ:

Անկուսակցական եմ:

ստորագրություն /Դ. Դավթյան/

25.09.2021 թ.

Գ) ԼԻԱԶՈՐՄԱԳԻՐ

Լիազորագիրն այն գրությունն է, որով վստահված անձը լիազորում է ստանալու լիազորվողին հասանելիք գումարը, աշխատավարձը, ապրանքը, կամ նրա անունից կատարելու որոշակի գործողություններ: Այսպիսի լիազորագիրը հաստատվում է տվյալ կազմակերպության ղեկավարի, թաղային համայնքի ղեկավարի, նոտարի կողմից:

Լիազորագիրը նաև կարևոր ֆինանսական փաստաթուղթ է, որն իր գործառնություններով նույնն է, սակայն ունի էական տարբերություն: Այսպիսի լիազորագրերն ունեն համար (տպատառ), տրվում է կազմակերպության ղեկավարի կողմից, գրվում է լիազորվողի անձնագրային տվյալները (անուն, հայրանուն, ազգանուն, ե՞րբ է տրված, ում կողմից, անձնագրի վավերականության ժամկետը), զբաղեցրած պաշտոնը, այն կազմակերպության անունը, որտեղ պետք է ձևակերպումներ կատարվեն գործարքի վերաբերյալ, լիազորագրի ժամկետը, ապրանքի անվանումը, քանակը: Լիազորագիրը ստորագրում է կազմակերպության ղեկավարը, գլխավոր հաշվապահը, լիազորվող անձը և հաստատվում է դրոշմակնիքով և կլոր կնիքով: Լիազորագրի մեջ նշվում է տրման օրը, ամիսը, տարեթիվը:

Լիազորագիրը գրանցվում է տվյալ կազմակերպության գրանցամատյանում, հաշվապահական հաշվառման մատյաններում: Լիազորագիրը պետք է փակվի տվյալ աշխատանքը կատարելուց հետո, երբ հաշվապահություն են ներկայացվում հաշիվ ապրանքագիրը, ուր նշված են ապրանքի գումարային արժեքը: Երբ սահմանված ժամկետը խախտվում է, ապա լիազորագիրն իր ուժը կորցնում է և գործարքը չի կարող կատարվել: Այս դեպքում կամ պետք է վերադասի կողմից երկարացվի ժամկետը կամ տրվի նոր լիազորագիր:

Լիազորագիրը իր մեջ ներառում է.

- փաստաթղթի տեսակի անվանումը,
- կազմակերպության անվանումը,
- լիազորագրի տրման օրը, ամիսը, տարեթիվը,
- գործարքի կատարելու ժամկետը,
- լիազորվողի անունը, ազգանունը, անձնագրային տվյալները,
- գործարքի անվանումը (թվերով և տառերով),
- պատվերը կատարող կազմակերպության անունը, հասցեն,
- կնիքը, կազմակերպության դրոշմակնիքը,
- կազմակերպության ղեկավարի, հաշվապահի, լիազորվողի անունը, ազգանունը,
- կազմակերպությունների հաշվարկային և հարկային հաշվեհամարները,
- եթե ըստ պայմանագրի կատարվել են աշխատանքները՝ պայմանագրի համարը, կնքման օրը, տարեթիվը,

- լիազորագրի հերթական համարը:

Լիազորագրում նշվում են միայն ճշտված տվյալները:

ԼԻԱԶՈՐԱԳԻՐ

Ես՝ Երևանի պետական համալսարանի Իջևանի մասնաճյուղի հումանիտար գիտությունների պատմություն բաժնի I կուրսի ուսանող Դավիթ Արամի Դավթյանս, լիազորում եմ եղբորս՝ Տիգրան Արամի Դավթյանին, գրադարանից վերցնելու Հովհաննես Թումանյանի բանաստեղծությունների ժողովածուն:

Լիազորող՝ ստորագրություն /Դ. Դավթյան/
25.09.2021 թ.

Կ.Տ

Դ) ՏԵՂԵԿԱՆՔ

Տեղեկանքը տեղեկատվական պաշտոնական փաստաթուղթ է, որով հաստատվում է տվյալ անձի բնակությունը, աշխատանքը, սովորելու վայրը, ընտանիքի անդամների թիվը, զբաղմունքը, աշխատավարձի չափը: Այն գրվում է պետական հիմնարկի, պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների կամ իրավասու անձի կողմից նրա մասին որոշակի տեղեկություններ հաղորդելու, ինքնությունը ներկայացնելու:

Տեղեկանքը իր մեջ ներառում է.

- փաստաթղթի տեսակը,
- աշխատանքի, բնակության կամ ուսումնական հաստատության անվանումը,
- ծննդյան թիվը (եթե անհրաժեշտ է)
- տեղեկանքը տրվող անձի պաշտոնը,
- տեղեկանքի տրվելու օրը, ամիսը, տարեթիվը,
- գրանցամատյանի հաշվառման օրը, թվականը, համարը,
- տեղեկանքը ներկայացնելու կազմակերպության անվանումը,
- կնիքը, դրոշմակնիքը,
- տեղեկանք տվող իրավասու անձի անուն-ազգանունը, պաշտոնը,
- տեղեկանք տվող իրավասու անձի ստորագրությունը:

Վարչական, պաշտոնական բնույթի այս փաստաթղթում տրվում են միայն անհրաժեշտ տեղեկություններ՝ առանց ավելորդ բառերի ու արտահայտությունների: Տեղեկանքը, պաշտոնական գրություն լինելով, պատրաստվում է ձևաթղթի կամ դրոշմակնիքված թղթի վրա: Դրոշմակնիքված տեղում լրացվում է համապատասխան թվահամարը, տեղեկանքը

տրվելու օրը, ամիսը, տարեթիվը: Տեղեկանքն իրավասու անձի հետ կարող են ստորագրել նաև համապատասխան ծառայությունների ղեկավարները:

ՏԵՂԵԿԱՆՔ

Տրվում է Դավիթ Արամի Դավթյանին, որ նա սովորում է Երևանի պետական համալսարանի Իջևանի մասնաճյուղի հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետի պատմություն մասնագիտության I կուրսում:

Տրվում է ներկայացնելու Իջևանի քաղաքապետարան:

Կ.Տ

Հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետի
ղեկան՝ /ստորագրություն/ Կ. Պողոսյան

25.09.2021 թ.

ՄԱՍ III

ԿՐԵՂԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ ԲՈՒՆՈՒՄՅԻ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻՆ

Բարձրագույն կրթության եվրոպական միասնական տարածքի ստեղծման նպատակով՝ 1999 թվականի հունիսի 19-ին 29 եվրոպական երկրների կողմից ընդունվեց Բոլոնիայի հռչակագիրը, որով և հիմք դրվեց Բոլոնիայի գործընթացին:

Բոլոնիայի գործընթացի ուղղություններն են.

- կրթական աստիճանների ճանաչումը (ոչուրընթեռնելի և համադրելի աստիճանների համակարգի ընդունում),

- բարձրագույն կրթության երեք աստիճանների (բակալավրիատ, մագիստրատուրա և դոկտորանտուրա) ընդունումը,

- կրեդիտների համակարգի հիմնումը,

- ուսանողների, գիտամանկավարժական և վարչական կազմի շարժունության ապահովումը,

- մասնագետների պատրաստման որակի ապահովման ասպարեզում եվրոպական չափանիշների ընդունումը,

- բարձրագույն կրթության եվրոպական չափայնության խթանումը,

- հարատև կրթության կարևորումը,

- բուհերի և ուսանողների ներգրավումը,

- Եվրոպական բարձրագույն կրթության գրավչության խթանումը,

- Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքի և Եվրոպական հետազոտական տարածքի (ԵՀՏ) համահյուսումը:

Հայաստանը, միանալով Բոլոնիայի գործընթացին, որոշակի քայլեր է իրականացրել՝ Եվրոպական բարձրագույն կրթության միասնական տարածքին ինտեգրվելու համար:

ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղում ներդրվել է կրեդիտների կուտակման և փոխանցման եվրոպական համակարգը (*ECTS*), բոլոր մասնագիտությունների ուսումնական պլանները կազմվել են կրեդիտային համակարգի հենքով:

ԿՐԵՂԻՏՍՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԳԱՂԱՓԱՐՆԵՐԸ

Կրեղիտային համակարգն ուսուցման գործընթացի կազմակերպման, ուսումնառության արդյունքների ակադեմիական կրեդիտների միջոցով հաշվառման, կուտակման և փոխանցման համակարգ է, որում համապատասխան որակավորումը շնորհվում է ուսումնական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ բովանդակության և քանակի կուտակումից հետո:

Կրեղիտը դասընթացով կամ կրթական այլ մոդուլով նախանշված կրթական արդյունքներին հասնելու համար ուսանողից պահանջվող ուսումնական բեռնվածության չափման պայմանական միավոր է: Կրեղիտը չափում է միայն ուսումնական բեռնվածությունը և չի ներառում կրթական ծրագրի այս կամ այն բաղադրամասի յուրացման որակը, դրա մակարդակը կամ բարդության աստիճանը, բովանդակությունը և այլն: Ուսանողը վաստակում է համապատասխան կրեդիտների քանակը տվյալ կրթական մոդուլը հաջողությամբ հանձնելուց հետո:

Կրեդիտների կուտակման և փոխանցման եվրոպական համակարգը (ECTS) իրենից ներկայացնում է համաեվրոպական միասնական կրեղիտային համակարգ, որն արտահայտում է մեկ ուսումնական տարում ուսանողի լրիվ ուսումնական բեռնվածությունը 60 ակադեմիական կրեդիտներով: Այն նախատեսված է Բարձրագույն կրթության եվրոպական տարածքում ուսանողների կրթական արդյունքների արժևորման, պաշտոնական ճանաչման և բուհից բուհ տեղափոխումը դյուրին դարձնելու նպատակով:

Ուսուցման գործընթացը կրեղիտային համակարգով կազմակերպելիս հստակ սահմանվում են որակավորման շնորհման համար անհրաժեշտ կրեդիտների նվազագույն քանակը, այդ կրեդիտները ձևավորող դասընթացների և այլ բաղադրամասերի բովանդակային կազմը՝ ծրագրի պարտադիր և ընտրովի դասընթացների ցանկի տեսքով, դասընթացներին հատկացված կրեդիտները, ուսուցման ցիկլի նվազագույն և առավելագույն տևողությունները և այլն: Համաձայն բուհի կողմից սահմանված կարգի և ուսումնական ծրագրի պայմանների՝ ուսանողներն իրենք են որոշում՝ երբ, ինչ ժամկետներում և ինչ բովանդակությամբ հավաքել որակավորման համար անհրաժեշտ կրեդիտների պարտադիր նվազագույն քանակը, որից հետո կարող են հայցել համապատասխան որակավորում:

ՈՒՍԱՆՈՂԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԲԵՌՆՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ

ԱՇԽԱՏԱԾԱԿԱԼԸ

ԵՊՀ ԻՄ-ում բակալավրի կրթական ծրագրերում ուսանողի տարեկան ուսումնական

բեռնվածությունը առկա ուսուցման համար սահմանվում է 1800 ժամ, որը համարժեք է 60 ECTS կրեդիտի, իսկ հեռակա ուսուցման համար՝ 1440 ժամ, որը համարժեք է 48 ECTS կրեդիտի: 1 ECTS կրեդիտը համարժեք է ուսանողի 30 ժամ լրիվ (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն) ուսումնական բեռնվածությանը: Ուսանողի շաբաթական ուսումնական լրիվ բեռնվածության առավելագույն չափը 45 ժամ է, որը համարժեք է 1,5 ակադեմիական կրեդիտի:

Բակալավրի կրթական ծրագրի լրիվ աշխատածավալը 240 կրեդիտ է:

Առկա ուսուցմամբ բակալավրի կրթական ծրագրի տևողությունը 4 տարի է (8 կիսամյակ): Ուսումնական կիսամյակի համար սահմանվում է 20-շաբաթյա տևողություն, որը բաշխվում է հետևյալ հերթականությամբ. 8 շաբաթ լսարանային պարապմունքներ, 1 շաբաթ ընթացիկ քննություններ, 7 շաբաթ լսարանային պարապմունքներ, 1 շաբաթ ընթացիկ քննություններ ու ստուգարքներ և 3 շաբաթ եզրափակիչ քննություններ:

Հեռակա ուսուցմամբ բակալավրի կրթական ծրագրի տևողությունը 5 տարի է (10 կիսամյակ): Ուսումնական կիսամյակի համար սահմանվում է 16-շաբաթյա տևողություն, որը բաշխվում է հետևյալ հերթականությամբ. 4 շաբաթ լսարանային պարապմունքներ¹, 1 շաբաթ ինքնուրույն աշխատանք, 2 շաբաթ ընթացիկ քննություններ, 3 շաբաթ ինքնուրույն աշխատանք, 2 շաբաթ ընթացիկ քննություններ և 4 շաբաթ եզրափակիչ քննություններ:

Հեռակա ուսուցմամբ մագիստրոսի կրթական ծրագրի տևողությունը 1,5 տարի է (3 կիսամյակ): Ուսումնական կիսամյակի համար սահմանվում է 16-շաբաթյա տևողություն, որը բաշխվում է հետևյալ հերթականությամբ՝ 3 շաբաթ լսարանային պարապմունքներ, 2 շաբաթ ինքնուրույն աշխատանք, 2 շաբաթ ընթացիկ քննություններ, 3 շաբաթ ինքնուրույն աշխատանք, 2 շաբաթ ընթացիկ քննություններ և 4 շաբաթ եզրափակիչ քննություններ:

Բակալավրի կրթական ծրագրի յուրաքանչյուր կիսամյակային քննաշրջանում նախատեսվում է առավելագույնը 5 քննություն, բացառությամբ առաջին կիսամյակի, որտեղ քննությունների թիվը չի գերազանցում 3-ը: Մագիստրոսի կրթական ծրագրում այդ քննությունների թիվը սահմանվում է ըստ օրինակելի ուսումնական պլանի:

Ավարտական աշխատանքը գնահատվում են 20 միավորանոց սանդղակով՝ համաձայն ԵՊՀ-ում ավարտական աշխատանքի պատրաստման և գնահատման կարգերի:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ

ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒՅԹՆԵՐԸ

ԵՊՀ ԻՄ-ում գործում է ուսանողների գնահատման բազմագործոն համակարգ, որի հիմնական նպատակներն են՝

ա) կազմակերպել ուսումնառության համաչափ գործընթաց և խթանել ուսանողի

ինքնուրույն աշխատանքը,

բ) ներմուծել հետադարձ կապի մեխանիզմներ՝ գնահատման արդյունքները դասախոսների և ուսանողների կողմից որպես դասավանդման և ուսումնառության շարունակական բարելավման միջոց օգտագործելու համար:

Գնահատումը ներառում է հետևյալ բաղադրիչները.

ա) դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) ենթաբաժինների յուրացման գնահատում կիսամյակի ընթացքում (*2 ընթացիկ քննություն*),

բ) դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) առանձին թեմաների *ընթացիկ ստուգումներ* կիսամյակի ընթացքում,

գ) ծրագրով նախատեսված ինքնուրույն աշխատանքների կատարման ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (*ինքնուրույն աշխատանք*),

դ) ծրագրով նախատեսված ինքնուրույն և/կամ խմբային հետազոտական աշխատանքի⁶ կատարման գնահատում կիսամյակի ընթացքում (*հետազոտական աշխատանք*, որը փոխարինում է ընթացիկ քննություններից երկրորդին,

ե) դասընթացին մասնակցության գնահատում (*մասնակցություն*),

զ) ամբողջ դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) *եզրափակիչ գնահատում* քննաշրջանում, որը ենթադրում է դասընթացի համար սահմանված կրթական վերջնադյունքների ձեռքբերման մակարդակի գնահատում:

Ելնելով կրթական ծրագրի ուսումնական պլանով նախատեսված դասընթացների (ուսումնական մոդուլների) աշխատածավալից, պարապմունքի ձևից, դասավանդման մեթոդներից և հաշվի առնելով դասընթացի կարևորությունը ուսանողի մասնագիտական գիտելիքների և կարողությունների ձևավորման մեջ՝ դասընթացներն ըստ գնահատման ձևի բաժանվում են 4 խմբի՝

1. եզրափակիչ գնահատումով,
2. առանց եզրափակիչ գնահատման,
3. առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման,
4. ստուգարքային:

ԵՊՀ ԻՄ-ում ուսանողի ուսումնառության արդյունքների գնահատման համար կիրառվում է 20-միավորանոց սանդղակը:

Ավարտական աշխատանքը և մագիստրոսական թեզը նույնպես գնահատվում են 20 միավորանոց սանդղակով՝ համաձայն ԵՊՀ ԻՄ-ում ավարտական աշխատանքի և

⁶ Միայն այն դեպքում, եթե դասընթացը ներառում է հետազոտական բաղադրիչ:

մագիստրոսական թեզի պատրաստման և գնահատման կարգերի:

Գնահատման դրական նվազագույն շեմը սահմանվում է 10 միավորը (տե՛ս Աղյուսակ 1):

Աղյուսակ 1.

Գնահատման արդյունարար միավորը	Գնահատականը
18-20	«Գերազանց»
14-17	«Լավ»
10-13	«Բավարար»
0-9	«Անբավարար»

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՎԵՐՋՆԱԴՐՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ

Դասընթացի վերջնարդյունքների գնահատման բաղադրիչները և դրանց հատկացվող միավորները (արտահայտված տոկոսներով) ընտրում է դասավանդող դասախոսը՝ ելնելով դասընթացի դասավանդման, ուսումնառության ձևերից ու ակնկալվող կրթական վերջնարդյունքների բնույթից, և հաստատում է ամբիոնը: Գնահատումների և քննությունների անցկացման ձևերը նշվում են տվյալ կրթական ծրագրի մասնագրում՝ դասընթացի համառոտագրում:

Եզրափակիչ գնահատումով դասընթացի գնահատման պարտադիր բաղադրիչներ են 2 ընթացիկ և եզրափակիչ քննությունները, իսկ մյուս բաղադրիչներից (ընթացիկ ստուգումներ, ինքնուրույն աշխատանք, մասնակցություն) առնվազն մեկն ընտրում է դասավանդող դասախոսը (տե՛ս Աղյուսակ 2):

Աղյուսակ 2.

Եզրափակիչ գնահատումով դասընթացի գնահատման բաղադրիչները և հատկացվող միավորները

Գնահատման բաղադրիչը	2 ընթացիկ քննություն	Ընթացիկ ստուգում (ներ)	Ինքնուրույն աշխատանք	Մասնակցություն	Եզրափակիչ քննություն
Գնահատման բաղադրիչի կշիռը	30-40 %	0-30 %	0-30 %	0-15 %	35-45 %
Հատկացվող առավելագույն միավորը	6-8	0-6	0-6	0-3	7-9

Եզրափակիչ գնահատումով դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) արդյունարար գնահատականն առանձին բաղադրիչներից (2 ընթացիկ քննություն, ընթացիկ ստուգում(ներ),

ինքնուրույն աշխատանք, մասնակցություն, եզրափակիչ քննություն) ստացված միավորների գումարն է:

Առանց եզրափակիչ գնահատման կարող են լինել հիմնականում փոքրածավալ մասնագիտական դասընթացները:

Առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթացի գնահատման պարտադիր բաղադրիչներ են 2 ընթացիկ քննությունները, իսկ մյուս բաղադրիչներից (ընթացիկ ստուգումներ, ինքնուրույն աշխատանք, մասնակցություն) առնվազն երկուսն ընտրում է դասավանդող դասախոսը (տե՛ս Աղյուսակ 3):

Աղյուսակ 3.

Առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթացի գնահատման բաղադրիչները և հատկացվող միավորները

Գնահատման բաղադրիչը	2 ընթացիկ քննություն	Ընթացիկ ստուգում (ներ)	Ինքնուրույն աշխատանք	Մասնագրություն
Գնահատման բաղադրիչի կշիռը	35-45 %	0-40 %	0-40 %	0-15 %
Հատկացվող առավելագույն միավորը	7-9	0-8	0-8	0-3

Առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) արդյունաբար գնահատականն առանձին բաղադրիչներից (2 ընթացիկ քննություն, ընթացիկ ստուգում(ներ), ինքնուրույն աշխատանք, մասնակցություն) ստացված միավորների գումարն է:

Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման կարող են լինել հիմնականում փոքրածավալ մասնագիտական դասընթացները:

Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման դասընթացի գնահատման պարտադիր բաղադրիչ է եզրափակիչ քննությունը, իսկ մյուս բաղադրիչներից (ընթացիկ ստուգումներ, ինքնուրույն աշխատանք, մասնակցություն) առնվազն երկուսն ընտրում է դասավանդող դասախոսը (տե՛ս Աղյուսակ 4):

Աղյուսակ 4.

Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման դասընթացի գնահատման բաղադրիչները և հատկացվող միավորները

Գնահատման բաղադրիչը	Ընթացիկ ստուգում(ներ)	Ինքնուրույն աշխատանք	Մասնակցություն	Եզրափակիչ քննություն
---------------------	-----------------------	----------------------	----------------	----------------------

Գնահատման բաղադրիչի կշիռը	0-40 %	0-40 %	0-15 %	35-45 %
Հատկացվող առավելագույն միավորը	0-8	0-8	0-3	7-9

Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) արդյունաբար գնահատականն առանձին բաղադրիչներից (ընթացիկ ստուգում(ներ), ինքնուրույն աշխատանք, մասնակցություն, եզրափակիչ քննություն) ստացված միավորների գումարն է:

Աղյուսակ 5.

Դասընթացին ուսանողի *մասնակցության* գնահատման սանդղակ

Մասնակցության տոկոսը (%)	Հատկացվող միավորը
91-100 %	3
81-90 %	2
71-80 %	1
< 70 %	0

Լաբորատոր աշխատանք ներառող դասընթացի ընթացիկ քննություններին ուսանողի մասնակցությունը թույլատրվում է նախորդող ժամանակահատվածում նախատեսված լաբորատոր աշխատանքների առնվազն 70% կատարողականի (փորձերի կատարում և հանձնում) դեպքում: Հակառակ դեպքում ուսանողին չի թույլատրվում մասնակցել ընթացիկ քննություններին, իսկ քննական տեղեկագրում նշանակվում է «0» միավոր:

Դասընթացը կարող է լինել եզրափակիչ գնահատումով միայն այն դեպքում, եթե կիսամյակում ունի առնվազն 60 ժամ լսարանային բեռնվածություն:

Կիսամյակում եզրափակիչ գնահատումով դասընթացների թիվը չի կարող գերազանցել հինգը:

Ստուգարքային կարող են լինել բակալավրիատի ընդհանուր կրթական կառուցամասի դասընթացները, մագիստրատուրայի ընդհանուր դասընթացները, ինչպես նաև մագիստրատուրայի «Մասնագիտության արդի հիմնախնդիրները» մասնագիտական դասընթացը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

Կիսամյակի առաջին երկու շաբաթվա ընթացքում դասախոսն ուսանողներին

տեղեկացնում է ստուգման ձևերի, հարցաշարերի և ժամկետների, ինչպես նաև գնահատման մեթոդների ու չափանիշների մասին:

Ֆակուլտետները կազմում են քննաշրջանների ժամանակացույցները, որոնք հաստատում է փոխտնօրենը: Հաստատված ժամանակացույցի մեկ օրինակը հանձնվում է Ուսումնամեթոդական վարչություն, իսկ ուսանողներին տեղեկացվում է նրանց համալսարանական էլեկտրոնային փոստի միջոցով:

Ընթացիկ քննություններն իրականացվում են առկա ուսուցման համակարգում՝ ուսումնառության կիսամյակի 9-րդ և 17-րդ շաբաթներում, իսկ հեռակա ուսուցման համակարգում՝ 6-7-րդ և 11-12-րդ շաբաթներում (այդ շաբաթներում դասեր չեն նախատեսվում):

Եզրափակիչ քննություններն առկա ուսուցման համակարգում անցկացվում են կիսամյակային քննաշրջաններում՝ 18-20-րդ շաբաթներում, իսկ հեռակա ուսուցման համակարգում՝ 13-16-րդ շաբաթներում:

Ընթացիկ քննությունից ստացած գնահատականը «Ռեզիստրար» համակարգում (այսուհետ՝ համակարգ) մուտքագրվում ու հաստատվում է դասախոսի կողմից ուսանողին տեղեկացնելուց հետո, բայց ոչ ուշ, քան քննությանը հաջորդող յոթ աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Ընտրովի բաղադրիչների (ինքնուրույն աշխատանք, ընթացիկ ստուգում, մասնակցություն) գնահատականները համակարգ մուտքագրվում ու հաստատվում են տվյալ կիսամյակի համար սահմանված ստուգարքային շրջանում:

Եզրափակիչ քննության, ստուգարքի և ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքային) շրջանի արդյունքները ուսանողին տեղեկացնելուց հետո համակարգ մուտքագրվում ու հաստատվում են մինչև հաջորդող աշխատանքային օրվա ավարտը:

Ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքային) շրջանում ուսանողի ստացած միավորին գումարվում է մնացած բաղադրիչներից նախկինում ստացած միավոր(ներ)ը և համակարգում մուտքագրվում է արդյունարար միավորը:

Համակարգում մուտքագրված և հաստատված գնահատականն այլևս փոփոխման ենթակա չէ: Այն անմիջապես ուղարկվում է ուսանողի համալսարանական էլեկտրոնային փոստին, որը համարվում է պաշտոնական տեղեկացում:

Ուսանողը պարտավոր է ամեն օր ստուգել համալսարանական իր էլեկտրոնային փոստը: Որևէ անճշտություն նկատելու դեպքում ուսանողը կարող է գրավոր բողոքարկել՝ դիմելով ֆակուլտետի ղեկանին, բայց ոչ ուշ, քան գնահատականի մասին պաշտոնական տեղեկացմանը հաջորդող 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում, հակառակ դեպքում

ուսանողի դիմումին ընթացք չի տրվում, և գնահատականը մնում է անփոփոխ: Եթե ուսանողը վատառողջ է, ապա դիմումը սահմանված ժամկետում նրա փոխարեն կարող է ներկայացնել լիազորված անձը:

Քննաշրջանը կամ առանձին ստուգարքներ/քննություններ ուսանողը համապատասխան հիմնավորմամբ ժամկետից շուտ կարող է հանձնել տնօրենի թույլտվությամբ:

ՈՒՍԱՆՈՂԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ

Ուսումնական գործունեության արդյունքներն ու առաջադիմության ցուցանիշներն ուսման որոշակի ժամանակահատվածի կամ ամբողջ շրջանի ընթացքում գրանցելու նպատակով յուրաքանչյուր ուսանողի համար լրացվում է *ակադեմիական տեղեկագիր*, որտեղ յուրաքանչյուր քննաշրջանից հետո գրանցվում են նրա ուսումնասիրած դասընթացները և կրթական մոդուլները, վաստակած կրեդիտները և ստացած արդյունարար գնահատականներն ըստ մոդուլների և կիսամյակների: Տեղեկագիրն արտացոլում է ուսանողի կատարած ուսումնական աշխատանքի ծավալը և կրթական ձեռքբերումների որակը: Տեղեկագիրը հասանելի է ՈւԿՀ-ում:

Ուսանողի ուսման առաջադիմության ընդհանրացված արդյունքները ներկայացնելու համար ակադեմիական տեղեկագրում կիսամյակային արդյունքներից հետո նշվում են տվյալ կիսամյակի և մինչև ուսման տվյալ ժամանակահատվածը ուսանողի առաջադիմությունն ամբողջացնող ամփոփիչ տվյալները, որոնք ներառում են հետևյալ 4 քանակական ցուցանիշները՝

1. *գումարային կրեդիտներ,*
2. *գնահատված կրեդիտներ,*
3. *վարկանիշային միավորներ,*
4. *միջին որակական գնահատական:*

Գումարային կրեդիտը (Կ) կրթական ծրագրի ավարտական պահանջները բավարարելու նպատակով ուսանողի կուտակած կրեդիտների գումարն է:

Գնահատված կրեդիտը (ԳԿ) գումարային կրեդիտի այն մասն է, որը գնահատված է թվային միավորներով.

ԳԿ=ΣԿրեդիտ:

Վարկանիշային միավորը (ՎՄ) թվային միավորներով գնահատված դասընթացների (մոդուլների) կրեդիտների և դրանց արդյունարար գնահատականների արտադրյալների

գումարն է.

$$VU = \sum \text{կրեդիտ} \times Q_{արդ}$$

որտեղ $Q_{արդ}$ -ը տվյալ ուսումնական մոդուլից ստացված արդյունարար գնահատականն է:

Միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) կրեդիտներով կշռված գնահատականների միջինն է, որը հաշվարկվում է վարկանիշային միավորները գնահատված կրեդիտների գումարի վրա բաժանելով (արդյունքը կլորացվում է 1/100-ի ճշտությամբ).

$$ՄՈԳ = \frac{VU}{ԳԿ}$$

Հաշվառվում և ակադեմիական տեղեկագրում գրանցվում են *կիսամյակային* (հաշվարկված առանձին կիսամյակի համար) և *արդյունարար* (հաշվարկված ուսման տվյալ շրջանի համար) վարկանիշային միավորները և ՄՈԳ-երը:

ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱՀԱՆՁՆՈՒՄԸ ԵՎ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԿՆՈՒՄԸ

Քննաշրջանի արդյունքներով դրական (10 և բարձր) միավոր ստացած ուսանողին տվյալ դասընթացը վերահանձնել չի թույլատրվում:

Եզրափակիչ գնահատումով դասընթացի գնահատման բաղադրիչների վերահանձնում չի թույլատրվում՝ բացի եզրափակիչ քննությունից: Դասընթացի գնահատման արդյունարար դրական նվազագույն միավորի՝ 10-ի շեմը չապահոված ուսանողն ակադեմիական պարտքերի մարման շրջանում պետք է վերահանձնի եզրափակիչ քննությունը՝ վերջինիս համար սահմանված առավելագույն միավորի ձեռքբերման հնարավորությամբ:

Առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթացի ընթացիկ քննություններին չներկայացած ուսանողը կարող է դրանք հանձնել ակադեմիական պարտքերի մարման շրջանում:

Առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթացի գնահատման բաղադրիչների վերահանձնում չի թույլատրվում՝ բացի 2 ընթացիկ քննություններից: Առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթացի գնահատման արդյունարար դրական նվազագույն միավորի շեմը չապահոված ուսանողն ակադեմիական պարտքերի մարման շրջանում ընթացիկ քննությունների վերահանձնմանը մասնակցում է առանձին-առանձին (իր ցանկությամբ՝ մեկին կամ երկուսին)՝ ընթացիկ քննությունների համար սահմանված առավելագույն միավորի ձեռքբերման հնարավորությամբ:

Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման դասընթացի գնահատման

բաղադրիչների վերահանձնում չի թույլատրվում՝ բացի եզրափակիչ քննությունից: Դասընթացի գնահատման արդյունարար դրական նվազագույն միավորի՝ 10-ի շեմը չապահոված ուսանողն ակադեմիական պարտքերի մարման շրջանում պետք է վերահանձնի եզրափակիչ քննությունը՝ վերջինիս համար սահմանված առավելագույն միավորի ձեռքբերման հնարավորությամբ:

Եզրափակիչ գնահատումով, առանց եզրափակիչ գնահատման և առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման դասընթացների համար սահմանված բոլոր բաղադրիչներից կիսամյակի ընթացքում 0 միավոր ստացած ուսանողը զրկվում է դրական արդյունարար գնահատական ստանալու հնարավորությունից, իսկ տվյալ դասընթացը համարվում է առարկայական պարտք:

Դասընթացի համար սահմանված բոլոր բաղադրիչներից կիսամյակի ընթացքում 0 կամ ոչ անցողիկ միավոր ստացած ուսանողը (եթե ստացած միավորների գումարը չի բավարարում պարտքերի մարման շրջանում սահմանված անցողիկ միավոր ձեռք բերելուն) կարող է մինչև ավարտական ուսումնական տարվա սկիզբը վճարովի հիմունքներով կրկնել դասընթացը և հանձնել քննությունը, եթե առարկայական պարտքերի կրեդիտների գումարը չի գերազանցում 12 կրեդիտը:

Կիսամյակի ընթացքում դասընթացի համար սահմանված բոլոր բաղադրիչների գնահատմանը չներկայացած ուսանողի «Չ» նիշը հավասարեցվում է 0 միավորին:

Դասընթացը կրկնելու թույլտվություն ստացած, բայց դասերին չմասնակցած ուսանողը կարող է հաջորդ ուսումնական կիսամյակներում վճարովի հիմունքներով կրկնել դասընթացը՝ բացառությամբ ավարտական կուրսի ուսանողների:

Ստուգարքային դասընթացի ստուգարքին չներկայացած ուսանողը կարող է այն հանձնելակադեմիական պարտքերի մարման շրջանում:

Ակադեմիական պարտքերի մարման ժամանակացույցը հաստատում է ԵՊՀ ԻՄ-ը տնօրենը: Ստուգարքների և/կամ քննությունների վերահանձնումը կազմակերպվում է միայն քննական հանձնաժողովներով, որոնք ձևավորվում են տնօրենի հրամանով:

Եթե ուսանողը պարտքերի մարման շրջանում չի հաղթահարում դրական նվազագույն 10 միավորի շեմը, բայց բարձրացնում է գնահատականը, ապա տեղեկագրում նրա անվան դիմաց նշվում է նոր միավորը:

Կրթական ծրագրում ակադեմիական պարտքերի մարման շրջանից հետո եթե առաջացած առարկայական պարտքերի կրեդիտների գումարը չի գերազանցում 12-ը, ապա համաձայն սահմանված կարգի՝ ուսանողը (բացառությամբ ՀՀ ՊՆ կամ այլ ուժային կառույցների պատվերով սովորող ուսանողների) կարող է առարկայական պարտքերը

մարել մինչև ավարտական ուսումնական տարվա սկիզբը՝ վճարովի հիմունքներով վերահանձնելով դասընթացները ևս 2 անգամ:

Քննաշրջանից և պարտքերի մարման շրջանից հետո ակադեմիական անբավարար առաջադիմություն ունեցող ուսանողի՝ մասնաճյուղից հեռացման վերաբերյալ հրամանը տրվում է կիսամյակի քննաշրջանի ակադեմիական պարտքերի վերահանձնման արդյունքների ամփոփումից հետո՝ ըստ ԵՊՀ ԻՄ-ի տնօրենության սահմանած չափանիշների:

Ավարտական աշխատանքի պաշտպանությանը թույլատրված, բայց չներկայացած կամ «անբավարար» գնահատված ուսանողը կարող է պաշտպանել ավարտական աշխատանքը (նույն՝ նախկինում հաստատված կամ նոր հաստատված թեմայով) հաջորդ ուսումնական տարիներին:

Մագիստրոսի կրթական ծրագրում մագիստրոսական թեզի պատրաստման կատարողականը ատեստավորվում է համապատասխան ուսումնական ստորաբաժանման կողմից՝ համաձայն ԵՊՀ ԻՄ-ում մագիստրոսական թեզի պատրաստման և գնահատման կարգի պահանջների:

Մագիստրոսական թեզի ատեստավորումը չանցած ուսանողը հեռացվում է մասնաճյուղից ակադեմիական անբավարար առաջադիմության պատճառով: Հեռացված ուսանողը վերականգնումից հետո կարող է շարունակել նախկինում հաստատված թեմայով մագիստրոսական թեզը:

ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՂԵԿԱՎԱՐ

Կրթական ծրագրի պատշաճ մշակման, իրականացման, մշտադիտարկման և վերանայման նպատակով նախատեսված են կրթական ծրագրի ղեկավարի գործառույթներ:

Կրթական ծրագրի ղեկավարը կազմում է նոր կրթական ծրագրի մշակման հայտ, որով հիմնավորում է ծրագրի ներդրման և հետագա իրականացման անհրաժեշտությունն ու նպատակահարմարությունը:

Կրթական ծրագրի ղեկավարը ծրագիրը մշակող աշխատանքային խմբի հետ ձևակերպում է ծրագրի նպատակներն ու վերջնարդյունքները՝ որակավորումների ազգային շրջանակի և աշխատաշուկայի պահանջներին համապատասխան:

Կրթական ծրագրի ղեկավարը կազմակերպում է ծրագրի փաստաթղթային փաթեթի մշակման գործընթացը, որին մասնակից է դարձնում նաև գործատուներին և արտաքին այլ շահակիցների:

Կրթական ծրագրի ղեկավարն ապահովում է ծրագրի հրապարակայնությունն ու մասնագիտական կողմնորոշման աշխատանքները:

Կրթական ծրագրի ղեկավարը ֆակուլտետի ղեկավարության հետ միասին կրթական ծրագիրը նախապատրաստում է հավատարմագրման:

ՄԱՍ IV

ԵՊՀ ԻՋԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԵՐ

ԵՊՀ ԻՋԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ ՆԵՐՔԻՆ ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ (հատված)

Ուսանողի իրավունքները և պարտականությունները

ԵՊՀ ԻՋԵՎԱՆԻ մասնաճյուղի ուսանողն իրավունք ունի՝

1) մասնակցելու իր կրթության բովանդակության ձևավորմանը (ուսումնական դասընթացների և մասնագիտացման ընտրությանը)՝ պահպանելով բարձրագույն մասնագիտական կրթության պետական կրթական չափորոշիչների պահանջները,

2) իր հայեցողությամբ, ըստ հակումների և պահանջմունքների, ընտրելու մասնագիտությունը, ուսուցման ձևը, զբաղվել հետազոտություններով, ցանկացած կրթական աստիճանում ընդհատելու կամ շարունակելու բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթությունը,

3) ստանալու գիտության, տեխնիկայի և արվեստի ժամանակակից մակարդակին համապատասխան գիտելիքներ, հաճախելու մասնաճյուղում կարգացվող դասախոսություններին,

4) բացի ընտրված մասնագիտության ուսումնական դասընթացներից, յուրացնելու ուսումնական ցանկացած այլ դասընթաց, որը դասավանդվում է մասնաճյուղում՝ ըստ սահմանված կարգի,

5) օրենսդրությամբ կամ մասնաճյուղի կանոնադրությամբ նախատեսված կարգով, մասնակցելու հաստատության համապատասխան կառավարման մարմինների աշխատանքներին,

6) քննաշրջանի ժամանակացույցում քննությունների և ստուգարքների հերթականության որոշման ժամանակ, տվյալ կուրսի ավագի միջոցով ներկայացնելու առաջարկություններ,

7) օգտվելու ԵՊՀ-ի և մասնաճյուղի գրադարաններից, լաբորատորիաներից, տեղեկատվական պահոցներից, ուսումնական, գիտական, բուժական և այլ ստորաբաժանումների ծառայություններից, մասնակցելու գիտահետազոտական աշխատանքներին, գիտաժողովներին, սեմինարներին և սիմպոզիումներին՝ մասնաճյուղի կանոնադրությանը և ներքին իրավական ակտերին համապատասխան,

8) ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով բողոքարկելու մասնաճյուղի ղեկավարության հրամաններն ու կարգադրությունները,

9) ՀՀ գործող օրենսդրությամբ և մասնաճյուղի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով ստանալու սահմանված չափի, ներառյալ անվանական, իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձանց կողմից նշանակված կրթաթոշակ,

10) ՀՀ օրենսդրությամբ և մասնաճյուղի ներքին իրավական ակտերին համապատասխան՝ օգտվելու ուսման վարձի լրիվ կամ մասնակի փոխհատուցման իրավունքից, այդ թվում ուսանողի կարգավիճակի փոխատեղման միջոցով,

11) ծանոթանալու մասնաճյուղի կանոնադրությանը և նորմատիվ այլ փաստաթղթերին,

12) անհրաժեշտության դեպքում ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության սահմանած կարգով ստանալու ակադեմիական արձակուրդ՝ մինչև մեկ տարի ժամկետով, բացառությամբ օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերի,

13) տվյալ ուսումնական տարվա ընթացքում ոչ պակաս, քան երկու անգամ գտնվելու արձակուրդում՝ ոչ պակաս, քան յոթ շաբաթ ընդհանուր տևողությամբ,

14) փոխադրվելու մեկ այլ բարձրագույն ուսումնական հաստատություն, ներառյալ օտարերկրյա բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ՝ համաձայն ՀՀ կառավարության սահմանած կարգի,

15) ուսման բարձր առաջադիմության և գիտահետազոտական աշխատանքներին մասնակցելու համար ստանալու բարոյական և (կամ) նյութական խրախուսանք՝ ՀՀ օրենսդրությամբ և մասնաճյուղում սահմանված կարգով,

16) միավորվելու ուսանողական խորհրդներում, ուսանողական գիտական ընկերություններում և ուսանողական այլ կազմակերպություններում, որոնց ստեղծման և գործունեության կարգը սահմանվում է մասնաճյուղի կանոնադրությամբ,

17) կրթությունն ընդհատած նախկին ուսանողն իրավունք ունի սահմանված կարգով վերականգնվել մասնաճյուղում:

ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղի ուսանողը պարտավոր է՝

1) կատարել կրթական ծրագրի պահանջները՝ պարտադիր հաճախել ուսումնական պարապմունքներին, կատարել ուսումնական պլանով նախատեսված բոլոր առաջադրանքները,

2) կատարել մասնաճյուղի կանոնադրության և ներքին կարգապահական կանոնների բոլոր պահանջները,

3) ուսումնական պլանով նախատեսված ժամկետներում հանձնել բոլոր ստուգարքներն ու քննությունները,

4) հոգատարությամբ վերաբերվել մասնաճյուղի գույքին: Գույքին պատճառած վնասի համար սովորողը կրում է նյութական պատասխանատվություն՝ գործող օրենսդրությանը համապատասխան,

5) բարձր պահել ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղի պատիվն ու հեղինակությունը,

6) պահպանել հասարակության բարոյական նորմերը և համակեցության կանոնները,

7) լինել կարգապահ, մասնաճյուղի բոլոր ուսումնական, ուսումնաարտադրական և այլ կառույցներում պահպանել մաքրություն,

8) կատարել «Կրթության մասին», «Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին» ՀՀ օրենքներով, մասնաճյուղի կանոնադրությամբ, ներքին կարգապահության կանոններով, ներքին իրավական ակտերով և ուսումնառության պայմանների վերաբերյալ պայմանագրով նախատեսված այլ պարտականություններ:

Դասասկզբից 10 րոպեից ավելի ժամանակ հետո դասախոսի չներկայանալու դեպքում ուսանողները խմբի ավագի միջոցով պարտավոր են այդ մասին տեղյակ պահել ֆակուլտետի դեկանատին:

29. Վճարովի հիմունքներով սովորողները ուսումնառության պայմանների վերաբերյալ պայմանագրով սահմանված ժամկետում պարտավոր են վճարել ուսման վարձը: Ուսման վարձը ժամանակին չվճարելու դեպքում այդ սովորողները կարող են հեռացվել մասնաճյուղից:

30. Հարգելի պատճառով պարապմունքներին չներկայանալու դեպքում սովորողը պարտավոր է նույն օրն այդ մասին տեղյակ պահել ֆակուլտետի դեկանատին, իսկ մասնաճյուղ ներկայանալու առաջին իսկ օրը տվյալներ ներկայացնել պարապմունքներին չներկայանալու պատճառների մասին: Հիվանդության դեպքում սովորողը ֆակուլտետի դեկանին ներկայացնում է ժամանակավոր անաշխատունակության մասին համապատասխան փաստաթուղթ՝ սահմանված կարգի համաձայն:

Պատասխանատվությունն ուսումնական կարգապահության խախտման դեպքում

55. Այն սովորողները, ովքեր չեն կատարում ուսումնական պլանները և ուսումնական գործընթացի ժամանակացույցը, ցուցաբերում են ակադեմիական անբավարար առաջադիմություն, խախտում են ՀՀ օրենսդրության, մասնաճյուղի կանոնադրության, մասնաճյուղի ներքին իրավական ակտերի պահանջները, մասնաճյուղի ներքին կարգապահական կանոնները, տնօրենի կամ նրա կողմից լիազորված անձի հրամանով կարող են ենթարկվել կարգապահական տույժերի՝ ընդհուպ մինչև համալսարանից հեռացվելը:

56. Սովորողի կողմից ՀՀ օրենսդրությամբ, մասնաճյուղի կանոնադրությամբ նախատեսված պարտականությունների, ներքին կարգապահական կանոնների խախտման

դեպքում նրա նկատմամբ կիրառելի են հետևյալ կարգապահական տույժերը.

ա) նկատողություն,

բ) խիստ նկատողություն,

գ) հեռացում մասնաճյուղից:

Կիրառված կարգապահական տույժի մասին սահմանված ժամկետում ծանուցվում է սովորողին և տեղեկացվում է նրա կուրսին:

57. Մինչև կարգապահական տույժի կիրառումը սովորողից պետք է պահանջել գրավոր բացատրություն: Բացատրության բացակայությունը պետք է հաստատվի սովորողի կողմից այն չներկայացնելու վերաբերյալ համապատասխան ակտով:

58. Կարգապահական տույժը կարող է կիրառվել արարքի բացահայտումից ոչ ուշ, քան մեկ ամսվա և կատարումից ոչ ուշ, քան վեց ամսվա ընթացքում՝ չհաշված սովորողի հիվանդության կամ արձակուրդի մեջ գտնվելու ժամանակահատվածը:

59. Եթե կարգապահական տույժի ենթարկվելու օրվանից հետո մեկ ուսումնական տարվա ընթացքում սովորողը չի ենթարկվել նոր կարգապահական տույժի, ապա դա համարվում է մարված:

60. Ուսումնական կիսամյակի ընթացքում դասերից 40 ակադեմիական ժամ (հեռակա ուսուցման համակարգում սովորողների դեպքում՝ 20 ակադեմիական ժամ) և ավելի անհարգելի բացակայության դեպքում համապատասխան ֆակուլտետի դեկանի կողմից տվյալ ուսանողին հայտարարվում է նկատողություն:

61. Ուսումնական կիսամյակի ընթացքում դասերից 80 ակադեմիական ժամից (հեռակա ուսուցման համակարգում սովորողների դեպքում՝ 40 ակադեմիական ժամից) ավելի անհարգելի բացակայության դեպքում տնօրենի կողմից տվյալ ուսանողին հայտարարվում է խիստ նկատողություն:

62.Սովորողը կարող է հեռացվել (ազատվել) ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղից՝

1. իր դիմումի համաձայն,
2. այլ բուհ տեղափոխվելու դեպքում,
3. դատարանի օրինական ուժի մեջ մտած դատավճռով ազատագրվման դատապարտվելու դեպքում,

4. ուսումնական կիսամյակի ընթացքում դասերից 120 ակադեմիական ժամ (հեռակա ուսումնառության համակարգում սովորողների դեպքում՝ 60 ակադեմիական ժամ) անհարգելի բացակայության դեպքում,

5. տվյալ ուսումնական տարվա (կիսամյակի) ուսման վարձը սահմանված ժամկետում չվճարելու դեպքում,

6. մասնաճյուղի ներքին կարգապահական կանոնները կոպիտ կերպով խախտելու դեպքում,

7. ավարտական աշխատանքների նախնական պաշտպանության ընթացքում աշխատանքում բացահայտված գրագողության դեպքում,

8. ՀՀ օրենսդրությամբ, մասնաճյուղի կանոնադրությամբ, ներքին կարգապահական կանոններով և ներքին իրավական ակտերով նախատեսված այլ դեպքերում:

Չի թույլատրվում սովորողին հեռացնել հիվանդության, արձակուրդների, ակադեմիական արձակուրդի կամ հղիության և ծննդաբերության արձակուրդի ընթացքում:

63. Ուսանողը հեռացվում է ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղից ակադեմիական ազնվության վարքուկանոնների խախտման, մասնավորապես՝ ընթացիկ և եզրափակիչ քննությունների կամ ստուգաքննիչի ընթացքում տեխնիկական միջոցների կիրառմամբ կամ ցանկացած այլ մեթոդով կատարված արտագրության (արտագրության փորձի), սղագրության դեպքերում: Նշված դեպքերում քննություն ընդունող դասախոսը դադարեցնում է տվյալ սովորողի քննությունը, նրան հեռացնում է քննասենյակից և քննությունից անմիջապես հետո զեկուցագիր է ներկայացնում ֆակուլտետի դեկանին ուսանողի նկատմամբ կարգապահական տույժ կիրառելու և նրան համալսարանից հեռացնելու նպատակով մասնաճյուղի տնօրենին միջնորդություն ներկայացնելու համար:

Ուսումնական կարգապահություն

64. Ուսումնական տարին բաղկացած է երկու կիսամյակներից և սկսվում ու ավարտվում է համաձայն ուսումնական պլանի:

65. Մասնաճյուղում սահմանվում են ուսումնական պարապմունքների հետևյալ հիմնական տեսակները.

- դասախոսություն,
- գործնական,
- սեմինար և լաբորատոր պարապմունքներ,
- խորհրդատվություն,

- ուսումնական և մասնագիտական պրակտիկա:

66. Դասացուցակը հաստատվում է ուսումնամեթոդական վարչության պետի կողմից և դասերը սկսելուց առնվազն 7 օր առաջ սահմանված կարգով հրապարակվում է:

67. Լսարանային բոլոր տեսակի պարապմունքների ակադեմիական ժամը 40 րոպե է: Ուսումնական դասերի տևողությունը հաստատվում է ակադեմիական ժամերով: Որպես կանոն մեկ պարապմունքը միավորում է երկու ակադեմիական ժամ, որի ավարտից հետո դասամիջոցը սահմանվում է 5-10 րոպե, իսկ պարապմունքների միջև դասամիջոցը՝ 10-20 րոպե:

68. Դասաժամը, դասամիջոցը սկսվում և ավարտվում են բարձրաձայն հնչող զանգի դողանջով: Ուսումնական պարապմունքների բնականոն ընթացքը չխաթարելու համար պարապմունքների սկսվելուց հետո բոլոր ուսումնական և նրանց կից մասնաշենքերում ապահովվում է լռություն և կարգապահություն: Չի թույլատրվում սովորողներին ընդհատել պարապմունքները, դրանց անցկացման ժամանակ աղմկել միջանցքներում, մտնել լսարան և դուրս գալ լսարանից:

ԿԱՐԳ

ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԴԻԱՅՈՒՍ

ԸՆԴԳՐԿՎԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԳՐԱՆՑՄԱՆ

(հատված)

2. ՈՒՍԱՆՈՂԻ ԿՈՂՄԻՑ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆ

2.1 Ուսանողը, մասնագիտությունից անկախ, բակալավրի որակավորման աստիճան ստանալու համար ծրագրի կատարման արդյունքում պետք է կուտակի 240 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն, իսկ մագիստրոսի որակավորման աստիճան ստանալու համար՝ 120 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն:

2.2 Ուսանողն ուսումնառության ընթացքում իր մասնագիտական ուսուցման համար իրավունք ունի ընտրելու մասնաճյուղի կողմից առաջարկվող ընտրովի դասընթացներ՝ ուսումնական ծրագրերի պահանջներին համապատասխան:

2.3 Դասընթացները, ըստ յուրացման բնույթի, բաժանվում են երկու հիմնական խմբի՝ ա/ պարտադիր դասընթացներ,

բ/ կամընտրական դասընթացներ:

2.4 Պարտադիր դասընթացներն ամրագրված են յուրաքանչյուր կիսամյակում և պարտադիր են ուսանողի համար:

2.5 Կամընտրական դասընթացները առաջարկվող ցանկից ընտրում է ուսանողը, իսկ յուրացման կիսամյակը կարող է լինել ինչպես ամրագրված, այնպես էլ ազատ:

2.6 Կամընտրական դասընթացների ցանկը պարունակում է համեմատաբար ազատ բովանդակային կառուցվածք և կազմված է մեկից ավելի առարկաներից, որոնցից ուսանողը հնարավորություն ունի ընտրել մեկը:

3. ՈՒՍԱՆՈՂԻ ԿՈՂՄԻՑ ԴԱՍԸՆԹԱՑՈՒՄ ԸՆԴԳՐԿԵԼԸ ԵՎ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ

3.1 Դասընթացների ընտրության և անհատական ուսումնական ծրագրերի կազմման գործընթացներում ուսանողին օգնում է կրթական ծրագրի ղեկավարն:

3.2 Կրթական ծրագրի ղեկավարն կազմակերպում է դասընթացն ընտրող ուսանողների և այդ դասընթացը սպասարկող ամբիոնների մասնագետների հետ հանդիպումներ՝ ծրագրերին ծանոթացնելու համար:

3.3 Կրթական ծրագրի ղեկավարի կողմից դասընթացի ընտրությունը գրանցվում է անհատական թերթիկում և ստորագրվում է ուսանողի կողմից:

3.4 Դասընթացի ընտրության ժամանակ ակադեմիական խումբ չձևավորվելու դեպքում ուսանողին տրվում է կրկնակի ընտրության հնարավորություն:

ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ

**ԵՊՉ ԻԶԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ՆՊԱՍՏՆԵՐԻ, ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ
ՆԵՐՔՈՒՀԱԿԱՆ ԿՐԹԱԹՈՇԱԿՆԵՐԻ ՀԱՏԿԱՅՄԱՆ (ՆՈՐ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅԱՄԲ)
(հաստված)**

**2. ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ՆՊԱՍՏԻ ԶԵՎՈՎ ՈՒՍՄԱՆ ՎՃԱՐԻ ԼՐԻՎ
ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՏՐԱՄԱԴՐԵԼՈՒ ԿԱՐԳՆ ՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ**

7. Պետությունը նպաստի ձևով ուսման վճարի լրիվ փոխհատուցում տրամադրում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հաստատած տեղերի քանակին համապատասխան՝

7.1) մեկ ուսումնական տարվա քննությունների և ստուգարքների արդյունքներով առավել բարձր գնահատականներ ունեցող ուսանողներին՝ մրցութային կարգով, ընդ որում.

ա. առաջին կուրսում նպաստի ձևով ուսման վճարի լրիվ փոխհատուցում տրամադրվում է պետության կողմից ուսանողական նպաստների ձևով ուսման վճարի լրիվ փոխհատուցմամբ (անվճար) տեղերում ընդունված ուսանողներին,

բ. հաջորդ կուրսերում նպաստի ձևով ուսման վճարի լրիվ փոխհատուցում տրվում է մեկ ուսումնական տարվա քննությունների և ստուգարքների արդյունքներով առավել բարձր առաջադիմություն ունեցող ուսանողներին՝ մրցութային հիմունքներով: Սույն պարբերության պահանջները չեն տարածվում Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության

նախարարության հետ ուսումնառության ընթացքում զինվորական պատրաստություն անցնելու և ուսումնառության ավարտից հետո Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության նշած վայրում և պայմաններով զինվորական ծառայություն անցնելու մասին քաղաքացիաիրավական բնույթի պայմանագիր կնքած սովորողների վրա՝ պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում:

7.2) օրենքով նախատեսված հետևյալ սոցիալական խմբերին՝

ա. «Առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաների սոցիալական պաշտպանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված՝ առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաներին, ինչպես նաև առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաների թվին պատկանող մինչև 23 տարեկան անձանց,

բ. 1-ին, 2-րդ խմբի հաշմանդամություն ունեցող և հաշմանդամ երեխա ճանաչված անձանց, ֆունկցիոնալության ծանր և խորը, իսկ երեխաների դեպքում նաև միջին աստիճանի սահմանափակում ունեցող անձանց՝ համաձայն «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի,

գ. ժամկետային պարտադիր զինվորական ծառայության ժամանակ ծառայողական պարտականությունները կատարելիս 1-ին կամ 2-րդ խմբի հաշմանդամության զինվորական կենսաթոշակի իրավունք ունեցող նախկին զինծառայողներին՝ համաձայն «Զինվորական ծառայության և զինծառայողի կարգավիճակի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի,

դ. գոհված (մահացած) զինծառայողների մինչև 27 տարեկան զավակներին, ծնողներին, ամուսնուն (կնոջը)՝ համաձայն «Զինվորական ծառայության և զինծառայողի կարգավիճակի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի.

7.3) պետության համար առաջնահերթություն և կարևորություն ներկայացնող մասնագիտություններով նպատակային ուսուցմամբ ընդունված ուսանողներին, ընդ որում, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշումներով կարող են սահմանվել նպատակային ուսուցմամբ ընդունված ուսանողների ուսման վճարի փոխհատուցման այլ պայմաններ:

8. Սույն կարգի 7.2.-րդ կետով սահմանված ուսանողներին ուսանողական նպաստները համապատասխան փաստաթղթերի առկայության դեպքում տրվում են առաջին կուրսից, ինչպես նաև ուսումնառության ընթացքում՝ համապատասխան կարգավիճակը ձեռք բերելու պահից:

9. Սույն կարգի 7.2.-րդ կետով սահմանված ուսանողներին ուսանողական նպաստի ձևով փոխհատուցում չի տրվում՝ ուսումնառության ընթացքում համապատասխան կարգավիճակը կորցնելու պահից:

10. Սույն կանոնակարգի 7.1.-րդ ենթակետով տրամադրվող ուսանողական նպաստից հրաժարվելու վերաբերյալ դիմումները ներկայացվում են կանոնակարգի 12-րդ կետում նշված մանդատային հանձնաժողովին մինչև տվյալ տարվա սեպտեմբերի 10-ը:

11. Սույն կանոնակարգի 7.1.-րդ ենթակետով սահմանված մրցույթը կազմակերպվում է մինչև տվյալ ուսումնական տարվա սեպտեմբերի 20-ը, նախորդող ուսումնական տարվա յուրաքանչյուր կիսամյակում ուսանողի հանձնած քննությունների և ստուգարքների արդյունքների (ՄՈԳ-ի) հիման վրա: ՄՈԳ-ը հաշվարկվում է ԵՊՀ ԻՄ-ում գործող գիտելիքների գնահատման սանդղակի կիրառմամբ (հարյուրերորդականի ճշտությամբ):

Ուսումնական տարվա քննությունների և ստուգարքների արդյունքում միևնույն պայմանների դեպքում հավասար միավորներ ունեցող երկու և ավելի ուսանողների պարագայում՝ երկրորդ կուրսում առավելությունը տրվում է առաջին կուրսի վերջին կիսամյակի քննաշրջանի արդյունքում առավել բարձր առաջադիմություն ցուցաբերած ուսանողներին, հաջորդ կուրսերում նախորդ ուսումնական տարվա, իսկ վերջինիս հավասարության դեպքում դրան նախորդող ուսումնական տարվա քննությունների և ստուգարքների արդյունքներով առավել բարձր առաջադիմություն ցուցաբերած ուսանողներին:

Թափուր տեղեր առաջանալու դեպքում նպաստի ձևով ուսման վճարի լրիվ փոխհատուցումը կարող է տրամադրվել տվյալ մասնագիտության շրջանակում այլ կրթական ծրագրերի ուսանողների՝ սույն կետով սահմանված կարգով:

Ուսման վճարի լրիվ փոխհատուցման համար անցկացվող մրցույթին չեն կարող մասնակցել սեպտեմբերի 20-ի դրությամբ ակադեմիական պարտքեր ունեցող ուսանողները:

Ըստ առաջադիմության (ՄՈԳ-ի) ձևավորվում է տվյալ կուրսի տվյալ մասնագիտության ուսման վճարի լրիվ փոխհատուցման իրավունք ունեցող ուսանողների անվանացանկը:

12. Սույն կանոնակարգի 11-րդ կետում նշված անվանացանկը ֆակուլտետի ղեկանի կողմից ներկայացվում է ֆակուլտետի մանդատային հանձնաժողովի քննարկմանը:

Ֆակուլտետի (ինստիտուտի) մանդատային հանձնաժողովի կազմում ընդգրկվում են ֆակուլտետի ղեկանը, ղեկանի տեղակալը, արհբյուրոյի նախագահը, ուսանողական խորհրդի նախագահը, ուսանողական գիտական ընկերության նախագահը և պրոֆեսորադասախոսական կազմի ներկայացուցիչը:

Ֆակուլտետի մանդատային հանձնաժողովը, ըստ տվյալ կուրսի տվյալ մասնագիտությանը հատկացված նպաստների թվաքանակի, իրականացնում է մրցույթ և կազմում է ուսման վճարի լրիվ փոխհատուցման իրավունք ունեցող ուսանողների անվանացանկը: Անվանացանկը և մանդատային հանձնաժողովի նիստի արձանագրությունը ստորագրվում է նախագահի և անդամների կողմից: Հատուկ կարծիքի առկայության դեպքում, այդ մասին նշվում է

արձանագրությունում:

13. Ֆակուլտետի մանդատային հանձնաժողովի կողմից հաստատված անվանացանկը և նիստի արձանագրությունը մինչև տվյալ ուսումնական տարվա սեպտեմբերի 20-ը ներկայացվում է մասնաճյուղի մանդատային հանձնաժողովին:

Մասնաճյուղի մանդատային հանձնաժողովի կազմում ընդգրկվում են ԵՊՀ ԻՄ փոխտնօրենը (նշանակվում է հանձնաժողովի նախագահ), ուսումնամեթոդական վարչության պետը, գլխավոր հաշվապահը, իրավախորհրդատուն, Արհբյուրոյի նախագահը, ուսանողական խորհրդի և ուսանողական գիտական ընկերության ներկայացուցիչները: Մանդատային հանձնաժողովի անվանական կազմը հաստատվում է ԵՊՀ ԻՄ տնօրենի հրամանով:

Ֆակուլտետի կողմից ներկայացված անվանացանկերում անճշտություններ, ինչպես նաև մրցույթի ընթացքում թույլ տրված ընթացակարգային խախտումներ հայտնաբերելու դեպքում մասնաճյուղի մանդատային հանձնաժողովը փաստաթղթերը հետ է վերադարձնում ֆակուլտետ՝ նոր մրցույթ կազմակերպելու համար:

14. ԵՊՀ ԻՄ մանդատային հանձնաժողովի կողմից հաստատված մրցույթի նախնական արդյունքները մեկօրա ժամկետում ուղարկվում են տվյալ կուրսի ուսանողների էլեկտրոնային հասցեներին: Երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում ուսանողն իրավունք ունի մրցույթի արդյունքների վերաբերյալ բողոք ներկայացնել մասնաճյուղի մանդատային հանձնաժողովին:

Նշված ժամկետի ավարտից հետո մասնաճյուղի մանդատային հանձնաժողովը քննարկում է ներկայացված բողոքները (առկայության դեպքում), որից հետո հաստատում է ուսանողական նպաստի ձևով ուսման վճարի լրիվ փոխհատուցում ստացող ուսանողների վերջնական անվանացանկերը և համապատասխան հրամանի նախագիծը ներկայացնում է ԵՊՀ ԻՄ տնօրենի հաստատմանը:

Ուսման վճարի լրիվ փոխհատուցում տրամադրելու մասին ԵՊՀ ԻՄ տնօրենի հրամանում նշվում է ուսանողական նպաստի տրամադրման ժամկետը՝ տվյալ տարվա սեպտեմբերի 1-ից մինչև հաջորդ տարվա օգոստոսի 31-ը:

ԵՊՀ ԻՄ տնօրենի հրամանով ուսման վճարի լրիվ փոխհատուցում ստացող ուսանողների այլ ուսումնական հաստատություն կամ այլ ֆակուլտետ փոխադրվելու, մասնաճյուղից ազատվելու դեպքերում ազատված ուսանողական նպաստները տվյալ ուսումնական տարում այլ ուսանողների չեն տրամադրվում:

15. Ուսումնառությունն ընդհատած (պարտադիր ժամկետային զինվորական ծառայության գորակոչվելու առողջական վիճակի պատճառով ակադեմիական արձակուրդում գտնվելու, հղիության և ծննդաբերության, ինչպես նաև մինչև 3 տարեկան երեխայի խնամքի արձակուրդում գտնվելու դեպքերում) ուսանողն ուսանողական իրավունքները վերականգնելիս

պահպանում է նախկինում ունեցած ուսանողական նպաստ ստանալու իրավունքը (Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեով նախատեսված ուսանողական նպաստ ստացողների ընդհանուր թվաքանակի շրջանակներում):

Ուսանողական նպաստի ձևով ուսման վճարի լրիվ փոխհատուցման իրավունքից օգտվող ուսանողի կողմից սույն կետով սահմանված պատճառներով ուսումնառությունն ընդհատելու դեպքում ազատված ուսանողական նպաստը նույն կուրսում տվյալ (ընթացիկ) ուսումնական տարում չի օգտագործվում և հետագայում ավելացվում է այն կուրսի տվյալ ուսումնական տարվա ուսանողական նպաստներին որտեղ ուսանողը վերականգնում է իր ուսանողական իրավունքները:

16. Այլ պատճառներով ուսումնառությունն ընդհատած, այլ բուհերից, ԵՊՀ ԻՄ այլ մասնագիտություններից (կրթական ծրագրերից), ուսումնառության համակարգից տեղափոխված ուսանողները, ուսման վճարի լրիվ փոխհատուցման իրավունքից կարող են օգտվել ԵՊՀ ԻՄ-ում տվյալ մասնագիտությունում, առկա ուսուցման համակարգում առնվազն մեկ ուսումնական տարի սովորելուց հետո, իսկ ուսման վճարի մասնակի փոխհատուցման իրավունքից առկա և հեռակա ուսումնառության համակարգում մեկ ուսումնական կիսամյակ սովորելուց հետո:

3. ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ՆՊԱՍՏԻ ՁԵՎՈՎ ՈՒՍՄԱՆ ՎՃԱՐԻ ՄԱՍՆԱԿԻ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՏՐԱՄԱՐԻԵԼՈՒ ԿԱՐԳՆ ՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

17. Պետությունն ուսանողական նպաստի ձևով ուսման վճարի մասնակի փոխհատուցում, ըստ առաջադիմության, տրամադրում է՝

1) ընտանիքների անապահովության սահմանային միավորից բարձր միավորներ ունեցող ուսանողներին՝ սույն կարգի 18-րդ և 19-րդ կետերին համապատասխան.

2) սոցիալական աջակցություն ստացող սահմանամերձ համայնքների բնակավայրերի ուսանողներին՝ սույն կարգի 20-րդ և 21-րդ կետերին համապատասխան.

3) մարտական գործողություններին մասնակցած ուսանողներին՝ սույն կարգի 21-րդ կետին համապատասխան.

4) առկա ուսուցմամբ բակալավրի ու անընդհատ նե ինտեգրացված կրթական ծրագրերով սովորող՝ երկու և ավելի անչափահաս երեխա ունեցող ուսանողներին՝ սույն կարգի 21-րդ կետին համապատասխան:

18. Պետությունն ուսանողական նպաստի ձևով ուսման վճարի մասնակի փոխհատուցում տրամադրում է ընտանիքի սոցիալական գնահատման համակարգում հաշվառված՝

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից յուրաքանչյուր տարի սահմանվող ընտանիքի անապահովության սահմանային միավորից բարձր միավորներ ունեցող հետևյալ խմբերին՝

1) մինչև 5,00 միավորով բարձր անապահովության միավոր ունեցող ընտանիքի անդամ հանդիսացող ուսանողներին՝ ուսման վճարի 50 տոկոսի չափով,

2) 5,01-10,00 միավորով բարձր անապահովության միավոր ունեցող ընտանիքի անդամ հանդիսացող ուսանողներին՝ ուսման վճարի 60 տոկոսի չափով,

3) 10,01-15,00 միավորով բարձր անապահովության միավոր ունեցող ընտանիքի անդամ հանդիսացող ուսանողներին՝ ուսման վճարի 70 տոկոսի չափով,

4) 15,01-20,00 միավորով բարձր անապահովության միավոր ունեցող ընտանիքի անդամ հանդիսացող ուսանողներին՝ ուսման վճարի 80 տոկոսի չափով,

5) 20,01-ից բարձր անապահովության միավոր ունեցող ընտանիքի անդամ հանդիսացող ուսանողներին՝ ուսման վճարի 90 տոկոսի չափով:

19. Սույն կարգի 18-րդ կետով սահմանված փոխհատուցումը տրամադրվում է՝

1) բակալավրի կրթական ծրագրերով կրթական աստիճանում

ա. առաջին կուրսում համապատասխան մասնագիտության (կրթական ծրագրի) համար սահմանված ընդունելության քննությունների արդյունքների հիման վրա,

բ. հաջորդ կուրսերում նախորդ ուսումնական տարվա արդյունքներով միջին որակական գնահատականի (այսուհետ՝ ՄՈԳ) առավելագույն արժեքի առնվազն 60 տոկոսի շեմը հաղթահարելու դեպքում.

2) մագիստրոսի կրթական աստիճանում՝ առաջին կուրսում նախորդ կրթական աստիճանի ՄՈԳ-ի 60 տոկոսի, իսկ հաջորդ կուրսերում ՄՈԳ-ի առավելագույն արժեքի առնվազն 70 տոկոսի շեմն ապահովելու դեպքում:

Սույն կարգի 18-րդ կետով սահմանված փոխհատուցում ստանալու համար ուսանողն իր ընտանիքի անապահովության միավորի վերաբերյալ սոցիալական ծառայություններ տրամադրող տարածքային մարմնի տրամադրած տեղեկանքը ԵՊՀ ԻՄ-ին է ներկայացնում յուրաքանչյուր կիսամյակ՝ սույն կարգի 5-րդ կետում սահմանված ժամկետներում:

20. Պետությունն ուսանողական նպաստի ձևով ուսման վճարի մասնակի փոխհատուցում տրամադրում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2014 թվականի դեկտեմբերի 18-ի թիվ 1444-Ն որոշման թիվ 1 հավելվածում ներառված սոցիալական աջակցություն ստացող համայնքների բնակավայրերում հաշվառված և վերջին հինգ տարում մշտապես բնակվող ու տվյալ համայնքի հանրակրթական ուսումնական հաստատությունն ավարտած ուսանողներին:

21. Սույն կանոնակարգի 17-րդ կետի 2-4-րդ ենթակետերով սահմանված ուսանողների

խմբերին փոխհատուցում տրամադրվում է՝

1) առաջին կուրս ընդունված ուսանողներին՝

ա. բակալավրի կրթական ծրագրերով համապատասխան մասնագիտության (կրթական ծրագրի) համար սահմանված ընդունելության քննությունների արդյունքների հիման վրա տարեկան ուսման վճարի 50 տոկոսի չափով,

բ. մագիստրոսի կրթական աստիճանի դեպքում՝ նախորդ կրթական աստիճանի ՄՈԳ-ի 60 տոկոսը հաղթահարած ուսանողներին՝ տարեկան ուսման վճարի 50 տոկոսի չափով.

2) հաջորդ կուրսերում՝

ա. նախորդ ուսումնական տարվա արդյունքներով ՄՈԳ-ի առավելագույն արժեքի 60-70 տոկոս ունեցող ուսանողներին՝ տարեկան ուսման վճարի 50 տոկոսի չափով,

բ. նախորդ ուսումնական տարվա արդյունքներով ՄՈԳ-ի առավելագույն արժեքի 71-79 տոկոս ունեցող ուսանողներին՝ տարեկան ուսման վճարի 60 տոկոսի չափով,

գ. նախորդ ուսումնական տարվա արդյունքներով ՄՈԳ-ի առավելագույն արժեքի 80 տոկոս և բարձր ՄՈԳ ունեցող ուսանողներին՝ տարեկան ուսման վճարի 70 տոկոսի չափով:

4. ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ ԿՈՂՄԻՑ ՈՒՍՄԱՆ ՎՃԱՐԻ ՄԱՍՆԱԿԻ ՓՈԽՉԱՏՈՒՑՈՒՄ (ԶԵՂՉ) ՏՐԱՄԱԴՐԵԼՈՒ ԿԱՐԳՆ ՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

22. ԵՊՀ ԻՄ-ի վճարովի համակարգում սովորող ուսանողական համակազմի առնվազն տասը տոկոսին, ուսանողների վճարներից գոյացած բյուջեի առնվազն յոթ տոկոսի չափով, հիմք ընդունելով բարձր առաջադիմությունը և սոցիալական խումբը, իր միջոցների հաշվին իրականացնում է ուսանողական նպաստի ձևով ուսման վճարի մասնակի փոխհատուցում հետևյալ կարգավիճակ ունեցող ուսանողներին.

22.1. սոցիալապես անապահով (ընտանիքների անապահովության սահմանային միավորից բարձր միավոր ունեցող ընտանիքների) ուսանողներին՝ 30 տոկոսի չափով,

22.2. 18 տարին լրանալուց հետո առանց ծնողական խնամքի մնացած ուսանողներին՝ մինչև 23 տարին լրանալը՝ 50 տոկոսի չափով,

22.3. 23 տարին չլրացած միակողմանի ծնողազուրկ (միածնող) ուսանողներին՝ 50 տոկոսի չափով,

22.4. մինչև մեկ տարեկան երեխա ունեցող ուսանողներին՝ 50 տոկոսի չափով,

22.5. երեք և ավելի անչափահաս, կամ երեք և ավելի ուսանող երեխա ունեցող ընտանիքների ուսանողներին՝ 30 տոկոսի չափով,

22.6. 1-ին կամ 2-րդ խմբի հաշմանդամ, այդ թվում հաշմանդամ ազատամարտիկ

(բժշկասոցիալական փորձաքննական որոշման և ՀՀ պաշտպանության մարտական գործողությունների մասնակցի կամ երկրապահ կամավորականի վկայականի ներկայացման դեպքում) ծնող ունեցող ուսանողներին՝ 30 տոկոսի չափով,

22.7. մարտական հերթապահություն իրականացնող զորամասերում մարտական հերթապահության մեջ ընդգրկված պարտադիր ժամկետային զինվորական ծառայություն անցած ուսանողներին (զինվորական գրքույկում համապատասխան գրառման առկայության դեպքում) 30 տոկոսի չափով,

22.8. սոցիալապես անապահով (ընտանիքների ապահովության գնահատման համակարգում հաշվառված, անապահովության 0-ից բարձր մինչև սահմանային միավորի շեմը միավոր ունեցող ընտանիքների) ուսանողներին՝ 20 տոկոսի չափով,

22.9. ուսանողական նպաստների համակարգում չընդգրկված, երկու կիսամյակ անընդմեջ բարձր առաջադիմություն ցուցաբերած ուսանողներին, որոնք ուսանողական նպաստի ձևով ուսման վճարի լրիվ փոխհատուցման համար անցկացված փոխատեղման մրցույթի արդյունքում զրկվել են նպաստի իրավունքից մինչև 0.1 միավոր տարբերության պատճառով՝ 50 տոկոսի չափով,

22.10. մարտական գործողությունների մասնակիցների (ազատամարտիկների) երեխա-ուսանողներին (ՀՀ պաշտպանության մարտական գործողությունների մասնակցի կամ երկրապահ կամավորականի վկայականի ներկայացման դեպքում)՝ 20 տոկոսի չափով,

22.11. ԵՊՀ ԻՄ-ում հիմնական աշխատանքային պայմանագրով աշխատող-ուսանողներին և աշխատողների երեխա-ուսանողներին, հետևյալ չափերով.

ա. ԵՊՀ ԻՄ-ում 5-15 տարվա աշխատանքային ստաժ ունենալու դեպքում պրոֆեսորադասախոսական համակազմի աշխատողների համար 60 տոկոսի չափով (մագիստրատուրայում՝ 40 տոկոսի չափով), մյուս տարակարգերի աշխատողների համար՝ 50 տոկոսի չափով (մագիստրատուրայում՝ 30 տոկոսի չափով),

բ. ԵՊՀ ԻՄ-ում 15 տարուց ավելի մինչև 25 տարվա աշխատանքային ստաժ ունենալու դեպքում՝ պրոֆեսորադասախոսական համակազմի աշխատողների համար՝ 70 տոկոսի չափով (մագիստրատուրայում՝ 50 տոկոսի չափով), մյուս տարակարգերի աշխատողների համար՝ 60 տոկոսի չափով (մագիստրատուրայում՝ 40 տոկոսի չափով),

գ. ԵՊՀ ԻՄ-ում 25-ից ավելի տարիների աշխատանքային ստաժ ունենալու դեպքում՝ պրոֆեսորադասախոսական համակազմի աշխատողների համար 80 տոկոսի չափով (մագիստրատուրայում՝ 60 տոկոսի չափով), մյուս տարակարգերի աշխատողների համար՝ 70 տոկոսի չափով (մագիստրատուրայում՝ 50 տոկոսի չափով):

23.12. ԵՊՀ-ի կողմից անցկացվող դպրոցականների օլիմպիադայում 1-ին, 2-րդ, 3-րդ

կարգի դիպլոմի արժանացած ուսանողներին՝ 1-ին կարգի դիպլոմի արժանանալու դեպքում՝ 50 տոկոսի չափով, 2-րդ կարգի դիպլոմի արժանանալու դեպքում՝ 40 տոկոսի չափով և 3-րդ կարգի դիպլոմի արժանանալու դեպքում 30 տոկոսի չափով: Սույն կետով սահմանված ուսանողական նպաստի ձևով ուսման վճարի մասնակի փոխհատուցումն ուսանողին տրամադրվում է միայն ուսումնառության 1-ին կուրսում:

22.13. առանձնահատուկ դեպքերում, այլ կարգավիճակ ունեցող ուսանողներին՝ ԵՊՀ ԻՄ տնօրենի որոշմամբ սահմանված չափով:

23. ԵՊՀ ԻՄ-ի կողմից տրամադրվող ուսանողական նպաստի ձևով ուսման վճարի մասնակի փոխհատուցումից ուսանողը կարող է օգտվել ԵՊՀ ԻՄ-ի կողմից սահմանված միջին որակական գնահատականի (ՄՈԳ) շեմը հաղթահարելու դեպքում:

Յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա համար միջին որակական գնահատականի (ՄՈԳ) շեմը սահմանվում է ԵՊՀ ռեկտորի հրամանով:

24. Բակալավրիատի կամ մագիստրատուրայի առաջին կուրսի ուսանողները, ուսման վճարի մասնակի փոխհատուցման իրավունքից կարող են օգտվել միայն ուսումնառության երկրորդ կիսամյակից, բացառությամբ սույն կանոնակարգի 22.11-րդ և 22.12.-րդ կետերով սահմանված կարգավիճակ ունեցող ուսանողների, ովքեր ուսման վճարի մասնակի փոխհատուցման իրավունքից կարող են օգտվել ուսումնառության առաջին կիսամյակից:

Սույն կանոնակարգի 22.9.-րդ ենթակետում սահմանված կարգով ուսման վճարի մասնակի փոխհատուցման իրավունքից կարող են օգտվել միայն առկա ուսուցման համակարգում սովորող ուսանողները՝ սկսած երկրորդ կուրսից:

Սույն Կանոնակարգի 22-րդ կետով սահմանված ուսման վճարի մասնակի փոխհատուցումն ուսանողին տրամադրվում է մեկ ուսումնական կիսամյակի համար, բացառությամբ 22.9.-րդ և 22.12.-րդ կետերի, որոնց դեպքում ուսման վճարի մասնակի փոխհատուցումը տրամադրվում է մեկ ուսումնական տարվա համար:

5. ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԹՈՇԱԿՆԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

25. Պետական կրթաթոշակը պետական ֆինանսական խրախուսանք է: Ուսանողներին պետական կրթաթոշակ տրվում է գերազանց և լավ առաջադիմության, հասարակական ակտիվության, պատշաճ վարքագիծ դրսևորելու համար, ինչպես նաև նպատակային ուսուցմամբ սովորող սահմանամերձ կամ բարձր լեռնային բնակավայրերի ուսանողներին:

26. Ուսանողների հասարակական ակտիվությունը բնութագրող ցուցանիշներն են՝

1) մասնակցությունը ֆակուլտետի կամ բուհի ուսանողական, հասարակական

աշխատանքներին.

2) զեկուցումներ, ռեֆերատներ հրատարակած աշխատանքներ (գիտական ամսագրերում և գանգվածային լրատվության միջոցներում).

3) մասնակցությունը միջբուհական, քաղաքային, հանրապետական և միջազգային մրցույթներին, օլիմպիադաներին, ուսանողական գիտական նստաշրջաններին.

4) ֆակուլտետի կամ մասնաճյուղի ղեկավարության մեկանգամյա կամ բազմակի հանձնարարականների բարեխղճորեն և ժամանակին կատարում, որոնք ունեն պատշաճ ձևակերպում:

27. Սույն կանոնակարգի իմաստով ուսանողների պատշաճ վարքագիծը բուհի կանոնադրությամբ և ներքին կարգապահական կանոններով սահմանված պարտականությունների կատարումն է:

28. Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը, յուրաքանչյուր տարի, Հայաստանի Հանրապետության տվյալ տարվա պետական բյուջեով բուհերի համար նախատեսված միջոցների սահմաններում, ըստ բուհերի, հաստատում է պետական կրթաթոշակների թիվը և չափը:

29. Առաջին կուրսում պետական կրթաթոշակ տրամադրվում է Հայաստանի Հանրապետության պետական և ոչ պետական բուհերի ընդունելության կանոններով սահմանված կարգով պետության կողմից ուսման վճարի լրիվ փոխհատուցմամբ տեղերում ընդունված բոլոր ուսանողներին:

30. Ուսանողին պետական կրթաթոշակի տրամադրումը վերանայվում է յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա ավարտին՝ համաձայն սույն կանոնակարգի 25-27-րդ կետերով նախատեսված պայմանների: Սահմանված պայմանները չապահովելու դեպքում ուսանողը զրկվում է պետական կրթաթոշակից: Պետական կրթաթոշակից զրկված ուսանողը կարող է ընդգրկվել ուսանողական նպաստի համակարգում՝ սույն կարգի պահանջները բավարարելու դեպքում:

Ազատված պետական կրթաթոշակները մրցութային կարգով հատկացվում են այլ ուսանողների:

31. Ուսումնառություն ընդհատած (պարտադիր ժամկետային զինվորական ծառայության գորակոչվելու առողջական վիճակի պատճառով ակադեմիական արձակուրդում գտնվելու, հղիության և ծննդաբերության, ինչպես նաև մինչև 3 տարեկան երեխայի խնամքի արձակուրդում գտնվելու դեպքերում) ուսանողն ուսանողական իրավունքները վերականգնելիս պահպանում է նախկինում ունեցած կրթաթոշակ ստանալու իրավունք (Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեով նախատեսված կրթաթոշակ ստացողների ընդհանուր

թվաքանակի շրջանակներում):

32. Ուսման վարձի փոխհատուցմամբ առկա ձևով ուսուցանող 1-ին, 2-րդ խմբի հաշմանդամություն ունեցող և հաշմանդամ երեխա ճանաչված ուսանողները, ինչպես նաև ֆունկցիոնալության ծանր և խորը աստիճանի սահմանափակում ունեցող ուսանողները հերթական քննությունները և ստուգարքները դրական գնահատականներով հանձնելու դեպքում ստանում են կրթաթոշակ՝ 1-ին, 2-րդ խմբի հաշմանդամություն և հաշմանդամ երեխա կարգավիճակ կամ ֆունկցիոնալության ծանր խորը աստիճանի սահմանափակում ունենալու ամբողջ ժամանակահատվածում անկախ ստացվող այլ նպաստներից, թոշակներից կամ այլ դրամական վճարումներից:

33. Առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաներին վճարվում է կրթաթոշակ՝ ԵՊՀ ԻՄ-ում սահմանված կրթաթոշակի 150 տոկոսի չափով, բայց ոչ ավելի, քան Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած պետական կրթաթոշակի չափը:

34. ԵՊՀ ԻՄ-ում պետական կրթաթոշակների հատկացման գործընթացը կազմակերպվում է սույն կանոնակարգի 12-րդ կետում նշված մանդատային հանձնաժողովների միջոցով և համապատասխան կարգով: Մրցույթի անցկացումից հետո տվյալ մասնագիտությունում ազատ պետական կրթաթոշակներ առաջանալու դեպքում դրանք կարող են տրամադրվել ֆակուլտետի մյուս կրթական ծրագրերում սովորող ուսանողներին:

35. ԵՊՀ ԻՄ-ը իրավասու է սեփական և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ չարգելված այլ միջոցների հաշվին սահմանելու ներբուհական, այդ թվում՝ անվանական կրթաթոշակներ:

ԵՊՀ ԻՄ գիտական խորհուրդը յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա վերջում հաստատում է հաջորդ ուսումնական տարում ԵՊՀ ԻՄ ֆինանսական միջոցների հաշվին տրամադրվող անվանական կրթաթոշակների քանակն ու չափը:

36. ԵՊՀ ԻՄ ֆինանսական միջոցների հաշվին անվանական կրթաթոշակի կարող են հավակնել այն ուսանողները, որոնք ունեն առնվազն 4 կիսամյակ գերազանց առաջադիմություն (մագիստրատուրայի ուսանողների դեպքում հաշվի են առնվում նաև բակալավրիատում ցուցաբերած առաջադիմության արդյունքները), գիտական ու հասարակական ակտիվություն, վերջին կիսամյակում՝ 18 և ավելի ՄՈԳ:

Այլ կազմակերպությունների (ֆիզիկական անձանց) ֆինանսավորմամբ նշանակվող անվանական կրթաթոշակի հավակնորդին առաջադրվող պայմաններն ու ընտրության կարգը սահմանվում են ֆինանսավորող կազմակերպության (ֆիզիկական անձանց) կողմից՝ համաձայնեցնելով տվյալ ֆակուլտետի (ինստիտուտի) գիտական խորհրդի հետ:

37. ԵՊՀ ԻՄ ֆինանսական միջոցների հաշվին տրամադրվող անվանական կրթաթոշակի

հավակնորդ ուսանողի թեկնածությունը քննարկում է ֆակուլտետի գիտական խորհուրդը և առաջարկություն-հիմնավորում է ներկայացնում ԵՊՀ ԻՄ ուսումնամեթոդական վարչությանը՝ կցելով հավակնորդի՝ չափորոշիչներին համապատասխանությունը հավաստող փաստաթղթեր:

Այլ կազմակերպությունների (ֆիզիկական անձանց) ֆինանսավորմամբ անվանական կրթաթոշակի հավակնորդի թեկնածությունը ֆակուլտետի գիտական խորհրդի համաձայնությամբ ներկայացվում է ԵՊՀ ԻՄ ուսումնամեթոդական վարչությանը՝ կից ներկայացնելով փաստաթղթերի փաթեթը:

Ուսումնամեթոդական վարչությունը սույն կանոնակարգի 36-րդ կետով սահմանված չափանիշներին ու կարգին համապատասխան ընտրված հավակնորդների անվանական ցանկը ներկայացնում է ԵՊՀ ԻՄ գիտական քարտուղարին՝ ԵՊՀ ԻՄ գիտական խորհրդի առաջիկա նիստի հաստատմանը ներկայացնելու համար:

Գիտական խորհուրդը բաց քվեարկությամբ, ձայների պարզ մեծամասնությամբ հաստատում է անվանական կրթաթոշակ ստացողների անվանական ցանկը, որի հիման վրա տնօրենը տալիս է հրաման:

Տրամադրված անվանական կրթաթոշակից ուսանողը զրկվում է ԵՊՀ ԻՄ գիտական խորհրդի որոշմամբ:

38. Անվանական կրթաթոշակների տրամադրումը վերանայվում է յուրաքանչյուր ուսումնական կիսամյակի սկզբում:

Ուսանողը զրկվում է նշանակված անվանական կրթաթոշակից, եթե չի համապատասխանում սույն կանոնակարգի 36-րդ կետով սահմանված չափանիշներին:

ԿԱՐԳ

ԵՊՀ ԻՋԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ՔՆՆԱՐԿՄԱՆ (հատված)

Ա) ԲԱՆԱՎՈՐ ՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԲՈՂՈՔԱՐԿՈՒՄ

1. Բանավոր քննության դեպքում ուսանողը կարող է բողոքել քննության օրը՝ մինչև քննասենյակից դուրս գալը:

2. Ուսանողն իրավունք ունի բողոք ներկայացնի քննող դասախոսին, իսկ վերջինիս հետ անհամաձայնության դեպքում՝ նույն օրը դիմելու համապատասխան ամբիոնի վարիչին, այնուհետև ֆակուլտետի դեկանին: Համապատասխան ամբիոնի վարիչի կամ դեկանի կողմից կազմվում է հանձնաժողով և քննարկվում է ուսանողի դիմում-բողոքը:

3. Բողոք-դիմումի քննարկման արդյունքում կարող է որոշում ընդունվել քննության

արդյունքի պահպանման կամ բարձրացման մասին:

4. Բողոքի արդյունքում չի կարող որոշում ընդունվել քննության արդյունքի իջեցման մասին:

Բ) ԳՐԱՎՈՐ ՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԲՈՂՈՔԱՐԿՈՒՄ

1. Գրավոր քննության արդյունքների մասին տեղեկանալուց և աշխատանքներին ծանոթանալուց հետո ուսանողն իրավունք ունի բողոքարկել իր գնահատականը արդյունքների հրապարակման օրվա ընթացքում:

2. Ստուգող դասախոսի հետ անհամաձայնության դեպքում կարող է երկօրյա ժամկետում բողոքարկելու նպատակով դիմել դասընթացը սպասարկող ամբիոնի վարիչին, ապա ֆակուլտետի դեկանին, որոնց կողմից կազմվում է հանձնաժողով և քննարկվում է ուսանողի դիմում-բողոքը:

3. Արդյունքում գնահատականը կարող է պահպանվել կամ փոխվել:

Գ) ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԻ ԲՈՂՈՔԱՐԿՈՒՄ

1. Շրջանավարտը կարող է բողոքարկել ավարտական աշխատանքի գնահատականը առարկայական հանձնաժողովի նախագահին՝ արդյունքների հրապարակելուց հետո՝ 1 ժամվա ընթացքում:

2. Գրավոր բողոքը ներկայացվում է հանձնաժողովի նախագահին, որի քննարկումը կազմակերպվում է նույն օրը:

3. Գրավոր բողոքի քննարկմանը մասնակցում են մասնաճյուղի վարչական անձնակազմի, տվյալ հանձնաժողովի անդամ չհանդիսացող աշխատակիցը և մասնաճյուղի ուսանողական խորհրդի ներկայացուցիչը, որոնց թեկնածությունները նախապես հաստատվում են տնօրենի կողմից:

4. Շրջանավարտի ներկայությամբ լսվում է պատասխանի ձայնագրությունը: Բողոքարկման արդյունքում բաց քվեարկությամբ, հանձնաժողովի անդամների ձայների պարզ մեծամասնությամբ, կայացվում է որոշում՝

ա) գնահատականը թողնել անփոփոխ, բ) գնահատականը բարձրացնել:

5. Ընդունած որոշման վերաբերյալ կազմվում է արձանագրություն, որը ստորագրվում է հանձնաժողովի նախագահի, մասնաճյուղի վարչական անձնակազմի, ուսանողական խորհրդի ներկայացուցիչների և շրջանավարտի կողմից:

6. Կայացված որոշմանը անհամաձայնություն հայտնելու դեպքում գրավոր ներկայացվում է հատուկ կարծիք, որը կցվում է արձանագրությանը:

7. Գնահատականի փոփոխման դեպքում արձանագրությունների հատուկ մատյանում

կատարվում է համապատասխան գրառում:

**Դ) ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ՆՊԱՍՏՆԵՐԻ, ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ՆԵՐԲՈՒՀԱԿԱՆ ԿՐԹԱԹՈՇԱԿՆԵՐԻ
ՀԱՏԿԱՑՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԲՈՂՈՔԱՐԿՈՒՄ**

1. Մասնաճյուղի մանդատային հանձնաժողովի կողմից ուսանողական նպաստի ձևով ուսման վարձավճարի լրիվ փոխհատուցման իրավունք ունեցող ուսանողների, պետական և ներբուհական կրթաթոշակների հաստատված ցուցակները մեկօրյա ժամկետում հրապարակվում են ֆակուլտետներում (փակցվում են յուրաքանչյուր ֆակուլտետի հրամանների և հայտարարությունների ցուցատախտակին):

2. Ցուցակների վերաբերյալ դիմում-բողոքները երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում ներկայացվում են մասնաճյուղի մանդատային հանձնաժողովին: Նշված ժամկետի ավարտից հետո մասնաճյուղի մանդատային հանձնաժողովը քննարկում է ներկայացված դիմում-բողոքները (եթե այդպիսիք կան) հաստատում է ուսանողների վերջնական ցուցակները:

3. Ուսանողների վերջնական ցուցակները հրամանագրման նպատակով ներկայացվում է մասնաճյուղի տնօրենին:

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ԻՋԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ

ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՒՐՍԻ ՈՒՍԱՆՈՂԻ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

ԿԱԶՄԵՑԻՆ՝

Պ.Գ.Թ., ԱՍԻՍՏԵՆՏ ԼԻԱՆՆԱ ԳՐԻՇԱՅԻ ԲԵԳԻՆՅԱՆ

ՀԱՍՑԵ՝ 4001, ՀՀ ՏԱՎՈՒՇԻ ՄԱՐԶ, ք. ԻՋԵՎԱՆ, ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ 3

ԿԱՅՔԷԶ՝ www.ijevan.ysu.am